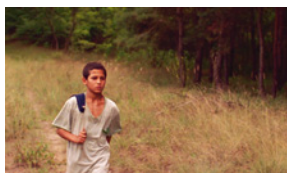

Proiecție și concert
Cerul de fier. Invazia
urmată de Concert
Laibach.

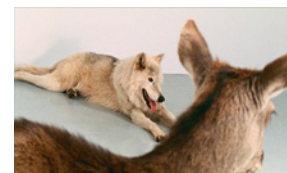
»Pagina 7

Ziua Maghiară

Din selecție: *Doar vântul, Urmele trecutului și
Ungaria 2011.*

»Pagina 3

Evenimente speciale
Mircea Cantor –
Video Works.

»Pagina 14

APERITIFF

Publicație oficială a TIFF

#6

Miercuri, 6 iunie, 2012

www.tiff.ro | www.tiff.tv

 FESTIVALUL INTERNAȚIONAL
DE FILM TRANSILVANIA

EDIȚIA 11, 1-10 Iunie 2012
CLUJ-NAPOCA

English Pages: 12 – 13

În Focus China: Sacrificiul

Epic film chinezesc despre malevolențe princiere, amoruri pure scindate de interese politice, curaj purtat pe vârful mânjit al spadei și eroism poate găunos pentru cinismul nostru european, dar în care e plăcut să crezi măcar când te uiți pe un ecran mare, tolănit într-un fotoliu la Casa de Cultură a Studenților.

Filmul lui Chen Kai-ge, cunoscut pentru luxuriantul *Forever Enthralled*, nu e doar o altă salată de spada-sini; e o foarte seducătoare și kino kinezică punere în scenă a unor teze morale (dar nu moralizatoare) despre dreptate, trădare, despre ce e la urma urmei just, într-o notă sur-

prinzător de subversivă. Acțiunea are loc în perioada domniei lui Jun, aproximativ cu cinci secole înainte de Hristos. Avem un guvernator afliant și relativ pașnic, stăpân peste 300 de nobili. Stabilitatea sa e motiv de râvnă pentru un alt nobil de la curte, care plănuiește un asasinat foarte alambicat, dar antrenant vizual- doar implică lupte cu

sute de săbii, otrăviri foarte complicate și dat de duh doar după ce faci tot posibilul să-ți salvezi domnitorul. Și asta e doar preambulul unei fresce splendid de minuțioase a Chinei de acum 2500 de ani, un film care are de toate, din abundență, augmentate într-un fel care e delectabil doar și doar pe ecran mare. *Sacrificiul* e bazat pe o operă clasi-

că chinezească, *Orfanul din Zhao*, care e în mod tradițional o operă care periază nobilimea, dar viziunea lui Kai-ge e mult mai ancorată în uman, în urmările emoționale și psihologice ale luptelor pentru putere, pământuri, herghelii sau alte potențatoare de putere. *Sacrificiul* e probabil cel mai spectaculos film de la TIFF și nu zaharisește esența

dramatică, tragică a zbaterilor pentru putere și întâietate, dar mai ales pentru familie și libertate. Proiecția va avea loc de la ora 20.30 la Casa de Cultură a Studenților în prezența oficialilor Li Jing Feng și Guo Wei de la China Film Association și a producătorului Bobby Păunescu.

Mark Racz

Cinematografele TIFF

→ **FLORIN PIERSIC**
P-ța. Mihai Viteazul, nr. 11, 0264 530 521

→ **ARTA**
Str. Universității, nr. 3

→ **VICTORIA**
B-dul Eroilor, nr. 51, 0264 333 083

→ **MĂRĂȘTI**
str. Aurel Vlaicu, nr. 3
(în spatele stației "Arte Plastice")

→ **ODEON CINEPLEX**
(în incinta Polus Center), 0264 - 202 000

→ **CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR**
P-ța. Lucian Blaga, nr. 1-3, 0264 598 024

→ **URSUS OPEN AIR**
(Piața Unirii)

→ **INSTITUTUL FRANCEZ CLUJ**
str. I.C. Brătianu, nr. 22, 0264 598 551

→ **MĂNĂȘTUR OPEN AIR**
(la terenurile de sport, în zona
complexului „Nora”)

→ **MARTY CAFE**
Victor Babeș 39

→ **Galerie Muzeul de Artă**
Piața Unirii 30

→ **BOILER CLUB**
Henri Barbusse 59-61

→ **Casa TIFF**
Str. Universității, nr. 6, 0264 207 070

DONCAFÉ

Aperitiff

Redactor șef: Elena Gangan
Laura Popescu

Redactor șef adjuncț: Cătălin Mesaru
Mark Racz

Redactori: Anca Grădinaru
Cristi Mărculescu
Radu Meza
Raluca Bugnar
Monica Felea

Pagina de engleză: Martin Blaney
Jay Weissberg
David Robinson

Reporteri: Oana Moisil
Ion Indolean

Fotografi: Vlad Gherman
Razvan Șut

Graphic design: Carmen Gociu
Andrei Pastuhov

Ilustrație: Matei Branea

Distribuție: Ionuț Husti

Tipărit la: Media Pro

3x3

Claude Lelouch

Regizorul francez Claude Lelouch este omagiat anul acesta la TIFF în secțiunea 3x3 prezentată de HBO, și va primi premiul pentru întreaga carieră la această ediție.

Claude Lelouch

Autointitulat la începutul carierei "cinereporter", Claude Lelouch e regizor, scenarist, director de imagine, actor și producător. Și-a început cariera cu scurtmetraje documentare la mijlocul anilor '50, în anii '60 a fondat casa de producție *Les Films 13*, cu care a produs peste două sute de "scopitones", musicaluri scurte destinate juke box-urilor, asemănătoare "Soundies"-urilor produse în anii '40 și '50 în America. *Un bărbat și o femeie/Un home et une femme* (1966) e filmul care l-a transformat într-unul dintre cei mai populari și mai influenți regizori europeni. *Un homme at une femme* a câștigat Palme d'Or la Cannes, un premiu BAFTA, două Globuri de Aur și două Oscaruri, pentru cel mai bun film străin și pentru cel mai bun scenariu. Optând pentru o narațiune

mai simplă și mai directă decât colegii săi de generație din *Nouvelle Vague*, Lelouch a reușit unul dintre cele mai populare hituri internaționale ale anilor '60. Povestea are în centru un triunghi romantic – un tânăr văduv, o tânără văduvă și soțul acesteia dispărut dintre vii, însă nu și din memoria femeii. Anouk Aimée și Jean-Louis Trintignant formează unul dintre cuplurile cele mai atașante ale istoriei cinema-ului.

Unii și alții/Les uns et les autres (1981), grandioasa peliculă epică a lui Claude Lelouch a avut inițial șase ore și a costat, la vremea ei, 50 de milioane de franci – pe departe cel mai ambițios proiect al regizorului. Chiar și redusă la trei ore, e o operă intimidantă, solicitantă, cu valori de producție impresionante. În ciuda inegalităților- prima treime a filmului e și cea mai bună –,

Un bărbat și o femeie

rămâne un pariu cinematografic îndrăzneț, mai ales datorită dimensiunii operetistice și viziunii narative ce amintește de Tolstoi. Lelouch demonstrează o mare compasiune și înțelegere pentru spiritul uman. Reconstituirea grandioasă ascunde rămășițe ale unor vieți zdrobite, ale unor răni nevăzute și nevindecate.

De la un film la altul -D'un film à l'autre (2011) - Un documentar cu care Claude Lelouch își sărbătorește cei 50 de ani de activitate. *D'un film à l'autre* nu e doar o colecție de extrase de film interca-

late cu interviuri și making-of-uri; este, în primul rând, o introspecție și o veritabilă confesiune a regizorului în legătura cu viața, operele, reușitele și deziluziile sale. Un parcurs de aproape două ore extrem de obiectiv, autocritic și onest. De-a lungul acestui proces introspectiv, Lelouch reușește să implice spectatorul în inima demersului artistic și îl face să înțeleagă alegerile și dubiile acestei meserii.

Regizorul va fi prezent la proiecția din această seară a filmului *Un bărbat și o femeie* de la 20.30 la Cinema Florin Piersic.

Concert@TIFF

23.45 Concert LAIBACH după proiecția la Open Air a filmului *Cerul de fier. Invazia*. Hotel Continental.

Astăzi la Transilvania Talent Lab – Napoca 15

12:00 Masterclass-ul lui Michel Ciment despre Kubrick - *Stanley Kubrick, entre raison et passion*, urmat de aniversarea a 60 de ani

de la apariția primului număr al revistei *Positif*.
15:30 Masterclass-ul lui Pen-Ek Ratanaruang.

OMULAN 6. EROTIC CINEMA BY MATEI BRANEA

Ziua maghiară

Ziua maghiară

Pe urmele trecutului, filmul produs, regizat și scris de Judit Elek spune o poveste foarte personală, o parte din el putând fi suprapus pe experiența sa în ghetoul evreiesc din Budapesta în timpul Holocaustului. Katherine, personajul principal, a supraviețuit Holocaustului la vârsta de șapte ani, ajungând în Irlanda și reușind să-și construiască o viață și o familie acolo. Chiar și la vârsta mijlocie, traumele copilăriei încă o frământă, iar soțul ei ia decizia să facă o călătorie cu întreaga familie pentru a reface drumul parcurs de Katherine din locurile sale natale din Transilvania. Acțiunea se petrece în România anilor 1980 și deseori familia de vestic trece prin șocuri culturale la contactul cu realitatea regimului Ceaușescu. Pe un alt plan narativ, Șandor, un prieten din copilărie al Katherinei, are probleme în căsnicie, nedorindu-și copii pentru a nu-i supune pe aceștia la o viață sub regimul comunist. Coproducția semnată de experimentata regizoare maghiară atestă bugetul relativ mare prin calitatea imaginilor și multitudinea locațiilor folosite pentru filmare. Chiar dacă la nivel formal, filmul e unul convențional, miza politică dublă – fascismul și comunismul, îl transformă dintr-o reflecție a experienței personale într-un exponent al traumelor mai multor popoare.

Concepută ca un manifest al realizatorilor de film maghiari care se luptă cu lipsa sprijinului financiar în industria filmului din Ungaria, *Ungaria 2011*, colecția de scurtmetraje tratează teme sociale diverse. Ungaria 2011 debutează cu o declarație a lui Béla Tarr și pare să-și propună să arate felul în care filmul în general oglindește realitatea socială, toate scurtmetrajele convergând spre această idee. Con-

struite divers – de la o înșiruire de *talking-heads* care repetă obsesiv echivalentul sintagmei carteziene ”gândesc, deci exist” în cât mai multe limbi, la povestea unei femei fără adăpost până la o feerie conceptuală cu un individ suspect care mângâie cadavrul unei capre într-un tomberon de gunoi, scurtmetrajele demonstrează cu siguranță ingeniozitatea cineaștilor maghiari.

Doar vântul: În 2008 și 2009, mai mulți țigani din sate izolate ale Ungariei au fost uciși, iar filmul lui Bence Fliegauf (*Womb*, prezent la TIFF în 2011) se desfășoară într-un sat în care s-ar fi petrecut deja mai multe crime. Mari locuiește cu copiii și tatăl ei invalid într-o casă de chirpici, visând la o posibilă plecare în Canada, la soțul ei. Anna, fiica ei, e studioasa școlii și are ceva talent la desen, creând tatuaje pentru rockeriștii școlii. Rio, fratele ei mai mic, preferă să piardă vremea prin pădure decât să meargă la școală. Ei locuiesc lângă casa în care, cu câteva zile înainte, o familie întregă de țigani a fost împușcată și arsă – doar un alt episod dintr-un șir de crime moti-

vate etnic. Cei trei își văd de traseele zilnice, nu fără o oarecare doză de încordare cauzată de pistolarii xenofobi care probabil dau târcoale satului. Mari face față rasismului cu față blândă a șefilor ei, care țin mereu să-i amintească statutul ei dispoziabil, iar Rio ascultă o discuție între doi polițiști, despre cum de fapt crimele nu ar trebui să vizeze țigani, cât paraziți, dar extremiștii nu fac chestionare, ci spulberă teste cu carabine. *Doar vântul* nu e chiar un thriller, nu chiar un horror și nu chiar o dramă, ci mai degrabă un teritoriu filmic populat de personaje psihologic fidele până la cel mai mic gest, puse în mișcare de mereu antrenantele teme ale fricii, morții ori familiei. De neratat pentru fani de Gus van Sant care s-au întrebat cum ar fi arătat *Elephant* dacă ar fi fost inspirat de vreun măcel reconstituit la știrile de la ora 5. Și dacă vi se va părea că filmul aduce foarte mult cu ceva ce s-ar putea întâmpla în România ori s-a întâmplat și poate habar n-avem, așa-i.

Radu Meza & Mark Racz

Open Mic Show @ TIFF Art

7 și 9 iunie 2012
Ai talent, vrei să te afirmi?
Vrei să evoluezi pe scenă și nu ai găsit locul potrivit?
 Te așteptăm să faci ce îți place - să cânti, să ne zici un banc, sau mai

multe :-), să rostești un monolog, sau să faci orice altceva... Să ne surprinzi cu performanța ta artistică. TIFF îți dă ocazia, o scenă și un microfon, tu vii cu performance-ul și susținătorii!

Evenimentele de azi

18:00 Vernisajul expoziției lui Chris Baker cu desenele conceptuale pentru *A.I. Artificial Intelligence* la Galeria Piano Cazola (Piața Muzeului).

19:30 Vernisajul expoziției ”*Imagined Spaces*” a lui Helmut Sturmer la Muzeul de Artă.

19:00 Proiecție specială *Once Upon a Time a Clockwork Orange* de Antoine de Gaudemar, după un scenariu de Michel Ciment, A. De Gaudemar, S. July, M. Jenin, cu ocazia aniversării a 60 de ani de la primul număr din revista *Positif*. Cinema ARTA.

Program / miercuri / 6 iunie

CINEMA FLORIN PIERSIC

11:30 - 88'
Weekend în familie / Home for the Weekend
 Germania; Hans-Christian Schmid; Supernova [SR1]

13:30 - 207'
Chapiteau Show
 Rusia; Sergey Loban; Competiție [SR2]

18:00 - 85'
La răscruce / Either Way
 Islanda; Hafsteinn Gunnar Sigurðsson; Competiție [SR3]

20:30 - 102'
Un bărbat și o femeie / Un homme et une femme
 Franța; Claude Lelouch; 3X3 [SR4]

23:00 - 115'
Hasta la Vista! / Come as You Are
 Belgia; Geoffrey Enthoven; Piața Unirii [SR5]

CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR
16:00 - 104'
De la un film la altul / D'un film à l'autre
 Franța; Claude Lelouch; 3X3 [SC1]

18:30 - 87'
Numai vântul / Just the Wind
 Ungaria, Germania, Franța; Benedek Fliegauf; Ziua Maghiară [SC2]

20:30 - 137'
Portocala mecanică / A Clockwork Orange*
 Marea Britanie, Statele Unite; Stanley Kubrick; 100% Stanley Kubrick [SC3]

CINEMA VICTORIA
10:00 - 73'
Crulic - Drumul spre dincolo / Crulic - The Path to Beyond
 România, Polonia; Anca Damian; Proiecție în cadrul zilelor filmului românesc [SV1]

12:00 - 85'
Salcâmi / Las acacias
 Argentina, Spania; Pablo Giorgelli; Supernova [SV2]

15:00 - 105'
Din dragoste cu cele mai bune intenții / Best Intentions
 România, Ungaria; Adrian Sitaru; Proiecție în cadrul zilelor filmului românesc [SV3]

17:30 - 119'
Lena
 Olanda, Belgia; Christophe Van Rompaey; Competiție
13'
Lóeil du paon
 Belgia; Umbre scurtmetraje [SV4]

20:00 - 111'
Mlaștina / Marécages
 Canada; Guy Édoin; Competiție
9'
Decapoda Shock
 Spania; Umbre scurtmetraje [SV5]

23:00 - 94'
Schimbul / The Exchange
 Israel, Germania; Eran Kolirin; Competiție
9'
Tommy
 Franța; Umbre scurtmetraje [SV6]

CINEMA ARTA
10:00 - 111'
În întuneric / Blind
 Coreea de Sud; Sang-hoon Ahn; Umbre [6A1]

12:15 - 113'
Marele japonez / Big Man Japan
 Japonia; Hitoshi Matsumoto; 3X3 [SA2]

14:30 - 98'
Pe urmele trecutului / Retrace
 Ungaria, România, Suedia; Judit Elek; Ziua Maghiară [SA3]

16:45 - 92'
Iubire / Love
 Ungaria; Karoly Makk; Proiecții Speciale [SA4]

19:00 - 52'
A fost odată Portocala mecanică / Il était une fois... Orange mécanique
 Franța; Antoine de Gaudemar; 100% Stanley Kubrick [SA5]

20:30 - 82'
Gone Wild
 România; Dan Cureau; Proiecții Speciale [SA6]

22:30 - 62'
Mircea Cantor - Video Works
 România; Evenimente Speciale [SA7]

ODEON CINEPLEX SALA 1
10:00 - 111'
În întuneric / Blind
 Coreea de Sud; Sang-hoon Ahn; Umbre [6A1]

12:15 - 113'
Marele japonez / Big Man Japan
 Japonia; Hitoshi Matsumoto; 3X3 [SA2]

14:30 - 98'
Pe urmele trecutului / Retrace
 Ungaria, România, Suedia; Judit Elek; Ziua Maghiară [SA3]

16:45 - 92'
Iubire / Love
 Ungaria; Karoly Makk; Proiecții Speciale [SA4]

19:00 - 52'
A fost odată Portocala mecanică / Il était une fois... Orange mécanique
 Franța; Antoine de Gaudemar; 100% Stanley Kubrick [SA5]

20:30 - 82'
Gone Wild
 România; Dan Cureau; Proiecții Speciale [SA6]

22:30 - 62'
Mircea Cantor - Video Works
 România; Evenimente Speciale [SA7]

ODEON CINEPLEX SALA 4
12:30 - 96'
Dreileben III: Un minut de întuneric / One Minute of Darkness
 Germania; Christoph Hochhäusler; Proiecții Speciale [441]

14:30 - 91'
Pisica rabinului / Le Chat du rabbin
 Franța, Austria; Antoine Delesvaux, Joann Sfar; Oameni și Zei [541]

17:00 - 104'
Grindina / Hail
 Australia; Amiel Courtin-Wilson; Focus Australia [542]

19:30 - 75'
Ungaria 2011 / Hungary 2011
 Ungaria; film colectiv; Ziua Maghiară [543]

21:30 - 146'
Inteligență artificială / A.I. Artificial Intelligence
 Statele Unite; Steven Spielberg; 100% Stanley Kubrick [544]

ODEON CINEPLEX SALA 5
14:45 - 107'
Și cii sunt verzi pe pereți / Chasing Rainbows
 România; Dan Chișu; Proiecție în cadrul zilelor filmului românesc [551]

17:30 - 87'
Lumina din ochii ei / The Light in Her Eyes
 Statele Unite, Siria; Julia Meltzer, Laura Nix; Oameni și Zei [552]

20:00 - 80'
David
 Statele Unite; Joel Fendelman; Oameni și Zei [553]

22:45 - 90'
Tacă-ți gura, medicruler! / Shut Up Little Man! An Audio Misadventure
 Matthew Bate; Focus Australia [0F1]

ODEON CINEPLEX SALA 6
15:15 - 115'
La umbra măceșului / Under the Hawthorn Tree
 China; Yimou Zhang; Focus China [561]

17:45 - 100'
Primire modestă / Modest Reception
 Iran; Mani Haghighi; Fără Limită [562]

20:00 - 90'
Trei zile până la Crăciun / Three Days Till Christmas
 România; Radu Gabrea; Proiecție în cadrul zilelor filmului românesc [563]

22:30 - 100'
Killing Time
 România; Florin Piersic Jr.; Proiecție în cadrul zilelor filmului românesc [564]

URSUS OPEN AIR PIAȚA UNIRII
21:45 - 93'
Cerul de fier / Iron Sky
 Finlanda, Germania, Australia; Timo Vuorensola

PIAȚA UNIRII [5U1] MĂNĂȘTUR OPEN AIR
22:00 - 100'
Toată lumea din familia noastră / Everybody in Our Family
 România, Olanda; Radu Jude
15'
Family Dinner / Cină în familie
 Suedia; Proiecție în cadrul zilelor filmului românesc [5M1]

INSTITUTUL FRANCEZ CLUJ
22:00 - 141'
Stanley Kubrick: o viață în filme / Stanley Kubrick: A Life in Pictures
 Statele Unite; Jan Harlan; 100% Stanley Kubrick [5F1]

CINEMA MĂRĂȘTI
18:00 - 80'
Dansatorul / Ballroom Dancer
 Danemarca, Statele Unite, Marea Britanie; Christian Bonke, Andreas Koefoed; Focus Danemarca [5W1]

20:30 - 197'
Spartacus
 Statele Unite; Stanley Kubrick; 100% Stanley Kubrick [5W2]

■ Competiție

Mlaștina

Familia Santerre muncește din greu la ferma de vaci din Quebec, aceeași fermă unde și regizorul Guy Edoïn și-a petrecut adolescența. *Mlaștina* este un soi de exorcizare a lui Edoïn, care a dozat bine frustrarea și duiosia pe care o simte față de viața într-un loc uitat de lume, unde e prea puțin rost de distracție și mult de

muncit. Pentru lungmetrajul său de debut, Edoïn a filmat chiar la el acasă, după ce și-a convins părinții să-i pună la dispoziție ferma lor de vaci de la marginea unei mlaștini. Jean Santerre, tatăl, Marie Santerre, mama, și Simon Santerre, fiul adolescent, încearcă să scape de faliment în timp ce facturile neplătite se strâng, iar vacile sunt

în pericol de a muri de foame într-o vară secetoasă. Obişnuiți să fie tăcuți și interiorizați, cei trei Santerre nu prea comunică între ei așa că eforturile lor nu sunt nici sincronizate, nici comune. Ei nu au timp de discuții, nici de gesturi de afecțiune, nici de distracție. Simon își mai răpește din timpul în care ar trebui să care găleți de apă sau să curețe grajdurile, pentru a-și explora sexualitatea. Având un cuplu de mătuși lesbiene care țin mult la el, Simon ar trebui să se simtă liber să-și manifeste orice fel de înclinare sexuală, dar pentru el lucrurile nu sunt nici simple și nici clare. Simon e ori foarte ghinionist, ori malefic de-a dreptul, căci e implicat în tot felul de întâmplări care schimbă viețile tuturor. Dacă Simon e sau nu vinovat rămâne sub semnul întrebării. Ceea ce e cert e că filmul acesta ne face pe toți să ne reamintim ce înseamnă realmente a sta la coada vacii. E o demistificare a vieții idilice de țăran de care e nevoie.

Raluca Bugnar

■ Hansen VIP Lounge

Petrecerea din grădina secretă

Când totul era formal și societatea avea reguli stricte de comportament pentru fiecare clasă socială, una dintre ele fiind ca fiecare să stea cu cei asemeni lui, oamenii construiau spații secrete pentru încălcarea regulilor. Grădini secrete, came-

re secrete, saloane secrete. Istoria este plină de secrete ce au schimbat lumea. Secretele sunt informații privilegiate destinate unor oameni pe care îi unește determinarea de a încălca o anumită regulă. Hansen VIP Lounge este un secret în văzul lumii, un

spațiu destinat VIP-urilor de la TIFF 2012, iar prin VIP Hansen înțelege Very Important Princess ai cinematografeii, oameni pe care îi unește dragostea pentru cinematografie și privilegiul de a avea succes în cinematografie, ceea ce îi face capete încorona-

Positif, cei 60 de ani ai unei reviste indispensabile

Aceasta este. Mergă cu bucurie pe drumul său, după ce a parcurs curajos diferitele epoci ale cinemafiliei. În luna mai, pentru cel de-al 615-lea număr al său, propune un dosar substanțial cu Alain Resnais (în anticiparea Cannesului, unde cel mai nou film al regizorului, *Vous n'avez encore rien vu / Încă nu ați văzut nimic*, a fost selecționat în competiție), iar pe copertă o are pe frumoasa și tulburătoare Anne Consigny. Revista *Positif*, care aniversează 60 de ani, a trecut la un format în culori la începutul acestui an, de când este editată de Actes Sud și de Institutul Lumière.

Precum cinematografia, *Positif* s-a născut la Lyon, unde a fost fondată în mai 1952 de niște studenți din provincie, colegi în primul an al unei clase pregătitoare pentru cursuri literare, aceștia fiind "scandalizați că nu e luată în serios cinematografia". În grupul de fondatori ai revistei erau Bernard Chardère, André Ottavi, Louis Pillet și Guy Jacob, toți din Lyon sau din împrejurimi.

"Până și cei care frecventau cluburile cineafile trebuiau pe atunci convinși că a considera un cineast drept autor-creator și de a vorbi despre stilul acestuia sau despre viziunea sa asupra lumii este un pas înainte", își amintește Bernard Chardère. Lansată la un an după *Les Cahiers du cinema*, revista s-a pus în mod sistematic de-a curmezișul în fața părerilor emise de sora mai mare, adorând să se lupte, gata să scoată sabia la cel mai mic afront.

Certurile lor, de minim interes pentru exterior, erau estetice și ideologice și astfel intonau viața fierbinte a nebuniei cinematografice. *Positif*'s-a distins încă de la început datorită tonului rebel, agresiv și liber. Acolo se puteau citi cele mai bune interviuri cu cineasți, se găseau dosare neașteptate și bine-documentate, analize pertinente, scripuri interesante.

În rândurile revistei se simțea amprenta literară a semnatarilor săi, bagajul solid de cunoștințe de istoria artei, apetitul pentru imagini, povești și forme. *Positif* se constituie într-o memorie activă și reactivă a celei de-a șaptea arte. Michel Ciment, care în această revistă și-a semnat primul articol în 1963, își aduce aminte de spiritul vremii: "Nici ermetic, nici savant, rămânea independent față de dogme și mode".

De-a lungul vremii, *Positif* nu și-a schimbat obiceiurile. Colaboratorii scriau doar pentru glorie, ca voluntari. Ei se întâlneau în toate după-amiezele de duminică. Michel Ciment, pe post de conducător, a menținut constant linia acestei reviste lunare și a pus paie pe foc pentru dispute vechi (pe unele le-a întreținut cu lunile) și a împins cu nesaț cărbuni aprinși peste polemici longevive.

El continuă mai departe, cu echipa actuală, tradiția de a avea deschidere și curiozitate a acestei reviste indispensabile pe care Martin Scorsese o consideră (și nu e singurul) drept "cea mai bună din lume".

Jean-Paul Raspiengeas, articol apărut în cotidianul *La Croix* din 11 mai 2012.

■ Nu rata bilete la Concertele TIFF!

CONCERT LAIBACH
(6 iunie, ora 23.45, Hotel Continental)
Intrare 15 lei

Proiecție **IRON SKY**
(6 iunie, 21.45, Ursus Open Air)
+ Concert **LAIBACH**
(6 iunie, ora 23.45, Hotel Continental)
Intrare 20 lei

S-au pus în vânzare biletele la Gala de Închidere

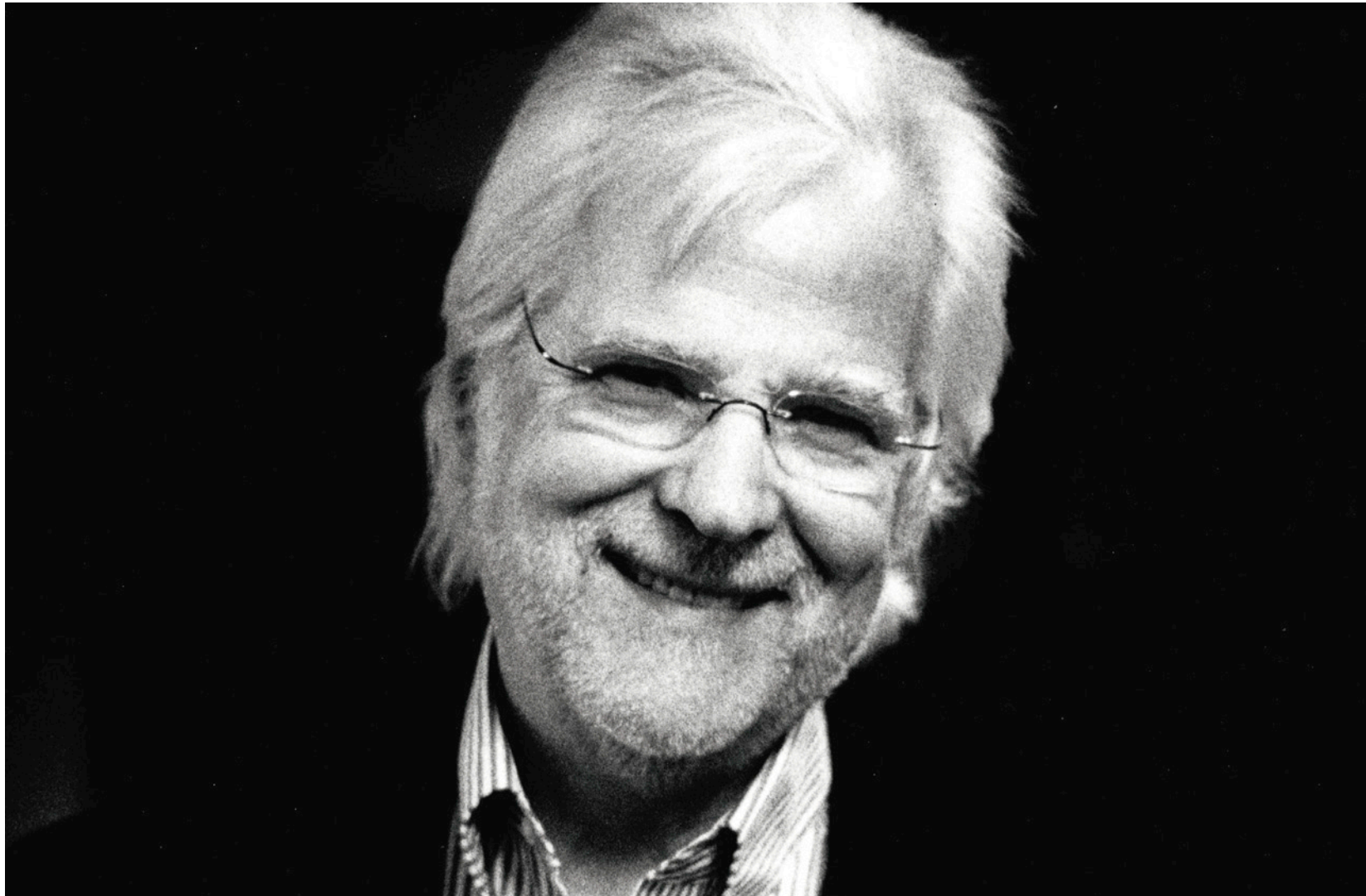
te. Petrecerea secretă este lait-motivul acestui spațiu, unde se întâlnesc oameni de pe planete socio-culturale diferite, cu vârste diferite, cu stiluri de viață și de film diferite, dar care în acest spațiu destinat doar lor se simt acasă și sunt egali. TIFF este un festival ce demonstrează multe lucruri, dintre care cel mai important este că România este o țară cu tradiție cinematografică și cu o cultură serioasă, capabilă să producă filme de calitate și să aprecieze filme de calitate, un festival care încurajează în mod activ și meritoriu dezvoltarea artei și industriei cinematografice și care este internațional conform tuturor standardelor.

Hansen promovează în România design internațional de calitate, în

principal mobilă și accesorii pentru interioare, și participă la acest festival internațional de film pentru că vrea să susțină acest efort și artele conexe cinematografeii. Pasiunea pentru design a echipei de la Hansen are la bază constatarea esențială că viața este mai frumoasă atunci când ești înconjurat de obiecte frumoase și este mai simplă atunci când obiectele frumoase sunt și utile, iar designul este intersecția fericită dintre frumos și util.

În fiecare zi la petrecerea secretă din Hansen VIP Lounge se leagă noi prietenii cinematografice și se cimentează prietenii vechi, ce sunt imortalizate și păstrate pentru posteritate, așa cum merită, iar invitații pot pleca acasă cu fotografia lor.

Jan Harlan

A venit la Cluj pentru evenimentele foarte speciale din cadrul Integralei Kubrick. Are un mod elegant și nițel didactic de a răspunde, amabil și detașat la întrebări la care bănuiesc că a mai răspuns cel puțin de câteva zeci de ori.

Are citate excelent alese deja pregătite și un interes foarte sincer și spontan despre cum și unde a fost organizată expoziția schițelor de concept vizual ale lui Chris Baker, artistul conceptual responsabil de ultimul proiect al lui Stanley Kubrick, *A.I.: Artificial Intelligence*, filmat de Steven Spielberg. Și colecționează scurtmetraje bune.

Ce ne puteți spune despre expoziția schițelor de concept ale lui Chris Baker?

Conține 50-60 de lucrări. Desene conceptuale care stau la baza filmului. Sunt superbe, Baker are un mod special de-a lucra. Nu știu încă unde și cum au fost expuse, dar voi verifica cât de curând. Din desenele lui Baker se conturează tot ce înseamnă design și concept vizual al lumii din film și implicit filmul.

Expoziție din "bucătăria filmului", cum ar veni. Există destul de multe documentare despre filmele lui Stanley Kubrick, dumneavoastră ați regizat unul despre viața lui, proiectat și el în integrală. Dar expoziții există?

Da, există și expoziții Kubrick. Sunt itinerante. Pe 15 iunie se va vernisa

la noua cinematecă din Amsterdam, *The Eye Institute*, o expoziție foarte bună.

Ce a fost mai dificil, organizarea unei expoziții sau participarea la cartea Taschen despre Napoleon-ul care nu a mai existat al lui Kubrick?

Pentru mine nu a fost dificil să fac aceste lucruri și sunt foarte mulțumit de carte. A necesitat o muncă enormă, au fost adunate niște arhive impresionante. Am o prezentare joi la 10:30, va fi și cartea acolo. Este o carte multă și multiplă. Kubrick a studiat problema până a devenit expert în Napoleon. Dar și în tot ce-a însemnat epoca lui. După *Odiseea Spațială*, a început să studieze consecințele Revoluției Franceze asupra întregii Europe. Modul în care personalitatea lui Napoleon a influențat un întreg continent. Kubrick era fascinat de modul în care Napoleon, un om de geniu și un politician extrem de talentat și-a ratat prioritatea politică numărul unu: să facă pace cu Anglia. Ajunsese la concluzia că Napoleon, oricât de genial ar fi fost nu a fost un om de stat prea strălucit. Asta se în-

tâmplă și azi prin politică: un IQ mare nu face automat din posesor un bun politician și de fiecare dată consecințele sunt nefaste. Cam asta este mare lecție care trebuie învățată din istorie.

Ce s-a întâmplat de fapt? Cum de Napoleon nu a mai fost filmat?

Făcusem o înțelegere cu MGM, negociasem și participarea cavaleriei române la filmări (pe atunci doar România, Ungaria și URSS-ul mai aveau cavalerii și aveam nevoie de cavalerie pentru filmări) se făcuseră schițe de costume și MGM s-a retras. Asta a fost tot.

Ați produs ultimele patru filme ale lui Kubrick. Care a fost cel mai dificil de filmat?

Full Metal Jacket a fost dificil. Filmam lângă Londra, prin fabrici părăsite, și trebuia să facem acolo Vietnamul. Deci am tot adus palmieri și vegetație. Mai era și orizontul care trebuia mereu obturat. Pentru că acțiunea se petrece în Vietnam și tot orizontul era ocupat de Londra, care era în apropiere. Am avut probleme și cu praful și probleme de continuitate. A fost greu. Pot să spun că

cel mai ușor a fost *Shinning*. Este o poveste cu fantome, deci din start poți să faci cam tot ce vrei cu ea fără să te preocupe logica. La un moment dat, cineva a observat că hotelul, filmat din exterior, nu avea cum să conțină camerele acelea enorme. Kubrick a spus: "este un film cu fantome, deci aici chiar nu contează logica. Niciodată nu trebuie să explici ceva ce nu înțelegi". Este același mod de gândire care a dus și la finalul din *Odiseea Spațială*. Trebuie să respecti ceva venit de dincolo de logică, nu să oferi explicații trase de păr. Când cineva înțelege asta eu zic că merită respect și că îl obține.

A fost Kubrick preocupat de moștenirea culturală pe care filmele lui au lăsat-o?

Da, a fost. Era un om capabil de foarte multă autocritică. Știa că se fac anual multe filme și nu simțea nevoia să facă și el un film decât dacă acesta avea șanse să dureze peste ani. Spunea că mai degrabă s-ar duce să joace tenis decât să facă un film pasabil și repede uitabil. Când am terminat de filmat *Eyes Wide Shut*, mi-a spus că acesta era cea mai mare contribuție a sa la arta cinematografiei. Sunt de acord cu el. Dintr-un punct de vedere a fost cel mai dificil film al lui. Eram din start pe teren minat. Tematic este vorba de gelozie, un subiect în care oricine se crede expert. Au aju-

tat enorm actorii. Gândește-te că Tom Cruise, care joacă tot timpul masculi alfa și eroi învingători a avut șansa de-a juca un pierzător. Se simțea pe platouri că i-a plăcut la nebunie. Știa că era o șansă majoră: să lucreze cu un mare regizor și să joace un rol de ratat. Kidman era personajul puternic și ingerul lui păzitor.

Blu Ray-urile și mania 3D ajută un film, fie el de Kubrick sau nu? Este vizionarea diferită? Participă Blu Ray-urile la transmiterea moștenirii culturale?

Situația este mai specială: niciunul dintre filmele lui Kubrick nu a dispărut. Sunt în mod constant difuzate de televiziuni, deci spectatorii le au la îndemână. DVD-urile ajută, pot spune apropo de asta că anul acesta au fost cumpărate mai multe DVD-uri cu *Paths of Glory* decât acum 3 ani. Lui Kubrick nu i-au plăcut deloc VHS-urile. Eu unul consider că, mai ales în țări din astea unde săracii oameni au totul dublat, să ai ocazia de-a vedea un film nedublat pe DVD este un lucru remarcabil.

Spielberg a preluat A.I. și a rezultat un film de mare succes, dar unii încă se întreabă cum ar fi fost regizat de Kubrick...

Este mult mai simplu decât pare. După un an de pregătiri și după ce Chris Baker făcuse 600 de schițe pentru conceptul vizual, Kubrick și-a dat seama că nu avea cum să facă filmul. A fost el acela care i-a oferit lui Spielberg proiectul, cu scenariu și toate celelalte pregătiri cu tot. Erau două personalități foarte diferite, dar între ei exista o admirație mutuală, se respectau tocmai pentru că erau atât de diferiți. Spielberg a lucrat pe scenariu deja scris și l-a respectat îndeaproape. Evident, a folosit un ton mult mai emoționant și luminos. Kubrick ar fi făcut un *A.I.* mult mai sumbru și rece.

Sunteți optimist apropo de starea actuală a cinematografului?

Nu am de ce să fiu pesimist. Întotdeauna vor exista noi regizori talentați. Spun asta pentru că văd multe scurtmetraje. Ei bine, marea majoritate sunt plictisitoare. Incredibil de plictisitoare. Dar dacă vezi o grămadă dai de unul care este bun și proaspăt și care este în mod evident făcut de un regizor talentat. Eu pe acestea le colecționez și le arăt studenților. Pentru că un scurtmetraj bun este o carte de vizită excelentă. Merg la festivaluri de scurtmetraje. Uite, anul trecut am premiat un român la Cottbus. Avea un scurtmetraj bun: *Așteptând zorile* (regia: Mihai Sofronea).

A consemnat Cristi Mărculescu

InterogaTIFF

În Competiție: Hafsteinn Gunnar Sigurðssonregizorul filmului *La răscruce*

Suntem pe drumuri de munte. Vlahuțian de-a dreptul, dar nu facem literatură, suntem în mașină înspre unul din evenimentele organizate pentru ca oaspeții TIFF-ului să se cunoască și să socializeze. Peste baraj și pădure dă cu rafale de ploaie. Stau la povești cu Hafsteinn Gunnar Sigurðsson despre filmul lui, *Either Way*, competitor pentru trofeele TIFF-ului.

Suntem pe drumuri de munte. Vlahuțian de-a dreptul, dar nu facem literatură, suntem în mașină înspre unul din evenimentele organizate pentru ca oaspeții TIFF-ului să se cunoască și să socializeze. Peste baraj și pădure dă cu rafale de ploaie. Stau la povești cu Hafsteinn Gunnar Sigurðsson despre filmul lui, *Either Way*, competitor pentru trofeele TIFF-ului. Vremea ar cere un șemineu, dar nu avem în dubiță. Trecem cu greu peste această lipsă care ar fi făcut voiajul furtunos prin munții Transilvaniei mult mai draculic.

De ce ai ales anii '80 ca amplasament pentru personajele tale? Bănuiesc că ești legat

sentimental de copilărie (are vreo 25, maxim 30 de ani), dar exploatezi foarte puțin muzicile și modelele decadelor.

Nu a fost doar o conexiune sentimentală. Și nu a fost vorba despre cât de multe glumițe optzeciste puteam face în film. Aveam nevoie de un moment în care telefonii mobile nu există. Personajele mele scriu scrisori și în rest sunt izolate. Cu mobile, lucrurile ar fi fost mult mai simple și situațiile poate s-ar fi rezolvat cu totul altfel. Să-ți mai zic ceva. Ei lucrează la autostrăzi și până în anii '80 Islanda nu avea drumuri asfaltate decât în Reykjavík. Tehnologia pe care o foloseau, ai văzut, este cam primitivă. Nu am pus eu asta, acelea chiar erau instrumentele.

Ai un film cu doi protagoniști care ocupă 95% din film și un personaj secundar care apare puțin și o scurtă prezență feminină. Totul în același loc. Deci eu zic că poți să montezi și la teatru *Either Way*...

Nu m-am gândit la asta, dar ai dreptate. Cumva. Dar peisajele sunt foarte importante pentru mine și pentru film. Sunt cerurile alea nesfârșite și dealurile, și cenușiul. Nu le poți pune la fel de bine pe o scenă de teatru.

Ai stat cu echipa de filmare în cort, ca protagoniștii? Cât au durat filmările?

Am filmat 3 săptămâni. 16 zile. La vreo 6 ore de Reykjavík. Ne-am cazat într-un orașel din apropiere.

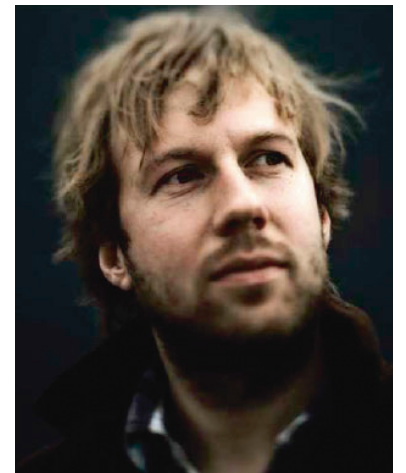
re. Am stat și eu câteva nopți cu cortul, pentru că am avut noroc de vreme foarte bună. Nu am fost singurul care a profitat, și alții din echipă au campat nițel. Pe protagoniști i-am pus să stea un week-end împreună în cort înainte de începerea filmărilor. După care am mai repetat și abia apoi am avut draftul final de scenariu. Am folosit și improvizație. Nu vreau să par pretențios, dar a fost un procedeu natural și organic de concepție a filmului.

Protagoniștii se cunoșteau? Par a fi vechi cunoștiințe.

Deloc. Pe Sveinn Ólafur Gunnarsson, tipul mai bătrân, îl cunoșteam și mai lucrasem cu el la un scurtmetraj. Era o colaborare deja testată, m-a ajutat mult și la scris scenariul. Hilmar Guðjónsson, cel tinerel, tocmai ce terminase școala de actorie.

Cu criza economică, Islanda a avut parte de-o izbitură destul de serioasă. Cum obții bugetul pentru un film în Islanda? Mai ales dacă este și film de debut?

Deloc ușor, avem un organism de stat pentru cinematografie dar trebuie să faci rost de bani și din alte părți. Din țările scandinave în general dar și alte țări de prin Europa. *Either Way* este, spre exemplu, coproducție cu Ma-

rea Britanie. Scenariul meu era complet diferit. Dar a venit criza și mi-am dat seama că nu aveam cum să-l finanțez. Am vrut să fac un film cât de ieftin posibil fără să sacrific din calitate. Am scris atunci *Either Way*, cu puține personaje și foarte puține recuzite necesare.

Vrei să ne recomanzi un film-două din Islanda pe care spectatorii de la TIFF ar face bine să le vadă?

Hm... nu facem multe filme în Islanda, vreo 5 pe an, și eu aș zice că *Brim* (regia Árni Ásgeirsson, 2010) și *Volcano* (regia Rúnar Rúnarsson 2011) sunt cele care mi-au plăcut mie în mod deosebit.

A consemnat Cristi Mărculescu

InterogaTIFF

Mircea Cantor: "Când văd un cadru foarte lung, trebuie să văd ce se întâmplă în mine"

Mircea Cantor face parte din galeria artiștilor români mult mai cunoscuți și mai apreciați în străinătate decât la ei acasă. Pentru prima dată, opt dintre lucrările sale video vor fi proiectate în afara spațiului pentru care au fost concepute inițial, acela al galeriei. Astăzi, de la 22.30, la Cinema Arta, artistului român comparat adesea cu Marcel Duchamp și curtat de toate marile galerii și muzee din lume, se va întâlni cu publicul TIFF.

Lucrările tale sunt simple, imagini primare, ireductibile. Cum îți explici succesul lor?

Primele lucrări pe care le-am făcut erau niște fotograme. Tăiam pelicula de film fotografic în bucăți, le duceam la un magazin și mă înțelegeam cu tipul de acolo să le așeze în ordinea pe care o voiam eu. Și să nu taie banda când iese din mașină. Era modul meu de a vedea filmul, o realitate fotografică, acțiunea în cadre tăiate și ce se naștea din asta.

Care a fost reacția oamenilor în fața unui astfel de experiment?

Le-a plăcut pentru că era ceva inedit vizual, pentru că genul acesta de lucruri te frapază. M-a fascinat ideea de film, apoi am plecat în Franța. Acolo era un fel de sincronizare cu perioada apariției aparatelor digitale, care îți schimbă economia și esteticul imaginii. Am trăit o perioadă în care am făcut un fel de abuz de imagine. Am fotografiat enorm: zeci, sute de fotografii. Am făcut diapozitive, am lucrat digital... și la un moment dat am zis stop. Începeam să gândesc doar în imagine. Și cred că a gândi în imagine îți omoară imaginația.

Cum ai făcut trecerea de la fotografie la film?

Pentru mine, filmul este o altă mână. Ca statuile asiatice, Buddha cu 1000 de mâini. Filmul este un mediu în care găsesc idei. De exemplu, filmele *Sic Transit Gloria Mundi* și *Departure* care vor fi proiectate azi, folosesc imagini în mișcare. Cred că asta mă fascinează pe mine – să trăiești ceva prin

imagine, să mergi dincolo de ea. Probabil, în asocierile mele de la 20 de ani asta voiam. Să alătur două lucruri care, unul lângă altul, aduc altceva. Știu că mă adresez unui public total diferit față de lumea cinematografului. Un film de-al meu poate fi un extras dintr-o secvență dintr-un lungmetraj.

Cum te raportezi la lumea filmului?

Mă gândesc că lumea filmului e un fel de fotografie în mișcare. Sunt unii regizori, cum sunt Kubrick, Tarkovsky sau chiar Terrence Malick, care lucrează în imagini. Secvențele foarte lungi sunt mult mai aproape de arta vizuală. Sunt niște cadre lectură, care creează acea tensiune. Experiențe limitate care mi se par extraordinare de valoroase. Lucrând cu aceste ustensile – știi că poți spune ceva într-o secundă – dar când o faci în 20 de minute, se transferă. Când văd un cadru foarte lung, trebuie să văd ce se întâmplă în mine, să îmi dau seama de ceva. Imaginea în mișcare lucrează cu timpul, care poate fi

extins sau restrâns. O temporalitate care colorează ceva, nu doar de dragul temporalității.

Cum e să prezinți filme în muzee și galerii?

Într-o galerie, lumea intră și iese, nu ești obligat să stai, ca în cazul unui cinematograful. Eu cred că, în artă, publicul poate să construiască ceva în absența a ceea ce nu percepe. Filmele mele au această latură contemplativă, asociată cu soundtrack-

ul pe care îl folosesc uneori, iar altele nu folosesc deloc sunet.

La ce trebuie să se aștepte publicul care va veni mâine la proiectia filmelor tale?

Să lase prejudecățile la intrarea în cinematograful și să vină la o experiență de imagine în mișcare, care e cu totul diferită de ceea ce se întâmplă de obicei la TIFF.

A consemnat Monica Felea

Piața unirii

Cerule de fier. Invazia

Facerea acestui experiment pan-european inclasabil și film cult instant are o odisee cel puțin particulară; post-Berlin, unde s-a bucurat de o premieră/primire triumfală, am scrijelit câte ceva pentru hbo.ro – tărașenia merită repovestită, așadar...

Flashback: Cannes, acum șase-sapte ani, după-amiaza – alerg pe Rue

d'Antibes să prind Dumnezeu mai știe ce proiecție (toate par importante la vremea lor); două june îmi zâmbesc și-mi pun în brațe o cartolină: „Strângem bani să facem filmul!” Mă opresc mirat, casc gura – pe față, o imagine cu luna și textul „The Nazis are on the Moon”; pe verso – un titlu mare, cu litere războinice: **Iron Sky**. Intrigat,

decid să păstrez cartolina (sunt sigur că o și găsesc, dacă borfăi cum trebuie după ea), după care intru la proiecția respectivă și, încet-încet, uit. Într-un viitor – un rânjet gigant mi s-a așternut pe față când am deschis programul Berlinale 2012 și am văzut selecția secțiunii Panorama. „Uite că l-au făcut până la urmă!” – fițuca zice că bugetul a ajuns la 7.5 milioane (semn că junele alea au împărțit ceva cartoline!) și că **Iron Sky** este acum o co-producție finlandezo/germano/americană, mare parte din buget venind din donațiile potențialilor fani. Mi-aduc aminte că Udo Kier povestea parcă ceva, ceva, la unul din TIFF-urile la care a fost invitat – ceea ce n-a făcut decât să-mi amplifice pofta de a vedea minunea. Și mărturisesc că sinopsitul nu minte, din contra. Da, naziștii sunt pe lună (s-au mutat acolo după război), da, Udo Kier îl joacă pe Führer, da, se pregătesc să pogoare cu zeppelinuri gigant înapoi pe Pământ („We come in peace!”) și da, ajung, nu mă întrebați cum, să fie sfătuitoare de campanie pentru o clonă de Sarah Palin, ale cărei idei se mulează perfect pe retorica Reichului! E drept că satira e groasă (ca să nu mai vorbim de actorie), iar drăcia se ia în serios întocmai ca un film americanesc, dar ansamblul e atât de aiuritor/irezistibil, efectele speciale sunt atât de... speciale iar

score-ul compus special de Laibach e atât de potrivit încât e greu să-i rezisti. Eu unul am râs și-am aplaudat tocmai pentru că venisem să râd și s-aplaud – dat fiind că Mihai și-a ținut promisiunea și l-a adus pentru

o proiecție open-air care promite să fie monumentală (la pachet cu un concert Laibach!), cred c-o să merg să râd și să aplaud din nou.

Andrei Crețulescu

Competiția Locală TIFF 2012

Inițiată cu succes în cadrul celei de-a noua ediții TIFF, competiția are ca scop promovarea și susținerea creațiilor cineaștilor amatori sau profesioniști care vin din zona artelor vizuale și care, până acum, nu au avut șansa de a fi vizionate în cadrul festivalului. 42 de filme au intrat în Competiția Locală, dintre care juriul format din actrița Ioana Flora și criticii de film Mihai Fulger și Lucian Maier a selectat 11 titluri, care pot fi vizionate în cadrul unei proiecții speciale, miercuri, 6 iunie, de la ora 21.30, la Casa TIFF. Accesul publicului este gratuit. Cea mai bună creație va fi recompensată în cadrul Ceremoniei de Premiere care va avea loc după proiecție. Premiul va fi oferit de Terapia Ranbaxy, sponsor principal TIFF 2012. Fabrica de Pensule va acorda

o Mențiune Specială filmului care abordează subiecte sau problematice relevante pentru societatea contemporană și contextul social actual.

Cele 11 filme care vor fi proiectate sunt:

I Tag, I Am / Fac graffiti, deci exist (r. Mihai Gavril Dragolea); *Loc de joacă* (r. Török Tihamér); *Gobbel* (r. Raluca David); *Családi film / Portret de familie* (r. Ábel Visky); *Sejtekig Szerelmes / Inner Love* (r. Nagy Zoltan); *Connection Lost* (r. Paula Oneț și Manuela Borza); *Lutierul - Janos Markus-Barbarossa* (r. Matei Pleșa); *Panglica* (r. Norbert Fodor); *Decisive Moment / Moment decisiv* (r. Radu Sălcudean și Oana Alexandra Nica); *Self Portrait / Autoportret* (r. Manuela Borza); *Be-For* (r. Paula Oneț).

WHISKYUL NR. 1 ÎN SCOȚIA DE PESTE 30 DE ANI

www.consuma-responsabil.ro
www.thefamousgrouse.ro
www.facebook.com/TheFamousGrouseRomania

FAMOUS FOR A REASON.

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL
DE FILM TRANSILVANIA
www.tiff.ro

EDIȚIA 11 | 1-10 Iunie
CLUJ-NAPOCA

HOTEL CONTINENTAL - 06.06.2012, 23.45

PREȚ BILETE

15 LEI CONCERT

30 LEI + INCLUSIV ACCESUL LA PROIECȚIA
FILMULUI FINLANDEZ CERUL DE FIER/IRON SKY - PRIMA TARA ROMANIA

UNUL OPEN AIR, PLASA UNIRII, ORA 21:30

BILETE PE WWW.BILETMASTER.RO
ȘI ÎNCEPÂND DIN 28 MAI,
LA CASIERIILE TIFF DIN CLUJ.

Iron Sky
CERUL DE FIER

■ Competiție

La răscruce

Hafsteinn Gunnar Sigurðsson participă la competiția TIFF cu un debut foarte intimist, destul de minimalist și muzicalmente optzecist. Ce se poate întâmpla când doi bărbați sunt lăsați *in the middle of fucking nowhere*, unul cu celălalt, singuri? Pentru o vară întreagă. Rușii au oferit un răspuns superb, cam șchiop dar foarte fascinant cu pești radioactivizați când au pus pe peliculă *Cum mi-am petrecut vacanța de vară*. Da, ați face bine să-l fi văzut tot pe la TIFF, cu ceva ediții

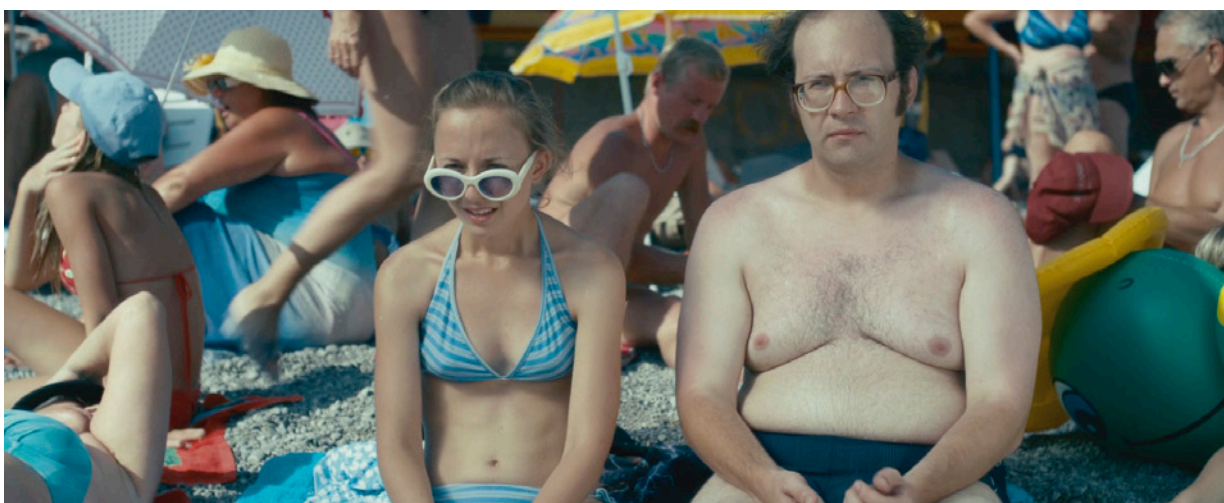
în urmă. Prelucrarea islandeză a temei este mult mai calmă și lipsită de psihoze și radioactivități. Nu este un film despre descoperiri și experimentări sexuale, nici despre efectele nefaste pe care prea multe pietre și prea puțin sex le pot avea asupra psihicului. Este un *buddy movie* cu *buddies* inegali și ca vârste și ca intelecte și ca viziuni despre rolul femeii în pat și pe drumul spre pat. Care sunt legați prin sora unuia, recte iubita celuilalt. Care scrie scrisori. Un camionagiu misogin trece cu alcoolul de

casă triplu rafinat și cu ideile lui abrupte despre viață prin mijlocul pustietății în care protagoniștii trasează linii rutiere, mai beau ceva, mai pescuiesc și așteaptă. Un sfert comedie foarte seacă și foarte lo-fi, un sfert amicitie improbabilă, un sfert singurătăți puse laolaltă și un sfert multe pietre. Mic și insignifiant, dar sufletist și tușant, ca mai toate *coup de couer*-urile veritabile cu care-și servește TIFFul spectatorii.

Cristi Mărculescu

■ Competiție

Chapiteau Show

Sunt unele filme care te cuceresc de la primele scene prin ceva pe care mai întâi nu reușești să-l definești, dar care, pe măsură ce filmul avansează, se clarifică. Este cazul lui *Shapito-show* al lui Sergei Loban, un muzical extrem de proaspăt și inventiv. Câteva grupuri de tineri se interesează în Crimeea, într-o stațiune de vară, interacționează unii cu alții, se fac fericiți sau nefericiți. E o lume debusolată în filmul lui Serghei Loban, fiecare cu singurătatea lui, încercând, toți la-

olaltă, să o alunge. Personajele lui Loban provin din medii mai mult sau mai puțin marginale/ marginalizate/ auto-marginalizate: un tânăr mut care își părăsește prietenii muți și încearcă să se integreze într-un grup de tineri ne-muți; doi homosexuali care-și petrec timpul cu alții hetero; un „rebel fără cauză” care-i provoacă pe toți; și mai ales un inadapdat care agață pe internet o tipă mult mai tânără ca el, cu care încearcă să construiască o relație, interacționând din când în când cu cei de mai sus. E multă

suferință în filmul lui Loban, dar și speranță; e o căldură și o umanitate aparte. Interludiile muzicale sunt delicioase, iar scenariul e ingenios construit (deși nu neapărat original) – povestea e spusă din perspectiva a două dintre personaje, deci e împărțită în două sub-povești, fiecare completând-o și îmbogățind-o pe cealaltă. Un film care se urmărește cu mare plăcere, în ciuda accentelor amare, surprinzător pe alocuri și foarte bine jucat.

Laurențiu Brătan

■ Competiție

Schimbul

Dacă filmele grecești *Attenberg* și *Kynodontas* v-au stimulat gustul pentru cinema existențial explorator, evreiescul *Schimbul* o să vă pice chiar la țanc. Comedia preponderent mută a lui Eran Kolirin e centrată pe Oded, un fizician care-și dă duhul scriindu-și doctoratul, are o nevastă frumoasă cu studii de arhitectură, o viață sexuală măcar existentă (din care cu siguranță ar putea rezulta ulterior 1.5 copii per cuplu), un apartament „Ikea bej” într-un cartier liniștit. Doar că totul e prea ordonat, predestinat și predefinit, iar mîntea lui de fizician are nevoie doar de un declin minimal (un dosar uitat acasă, pe noptieră) pentru a-l face să iasă din circuitele curente. Oded își schimbă programul de muncă (dacă chiulitul de la cate-

dră poate fi numit ore flexibile) și revine acasă în timpul zilei, când coridoarele, ungherele casei, cearceafurile, tacămurile, parcare și însăși soția lui (pe care o urmărește) arată și ființează total diferit. Împreună cu un vecin deja deșteptat, Oded urlă la uși închise, insultă mobila vecinilor și își petrece o noapte într-un buncăr, toate astea cu o crescândă și șarmant de abstractă voioșie de a fi viu. Până la urmă, *Schimbul* e un mare și splendid filmat exercițiu de dezobișnuire, de dezafiliere (în spiritul schițelor lui Georges Perec) de la toate lucrurile care te direcționează-restricționează zilnic, dându-ți bobârname dinspre job înspre *food court* înspre garsonieră ori apartament cu 4 camere, e tot aia.

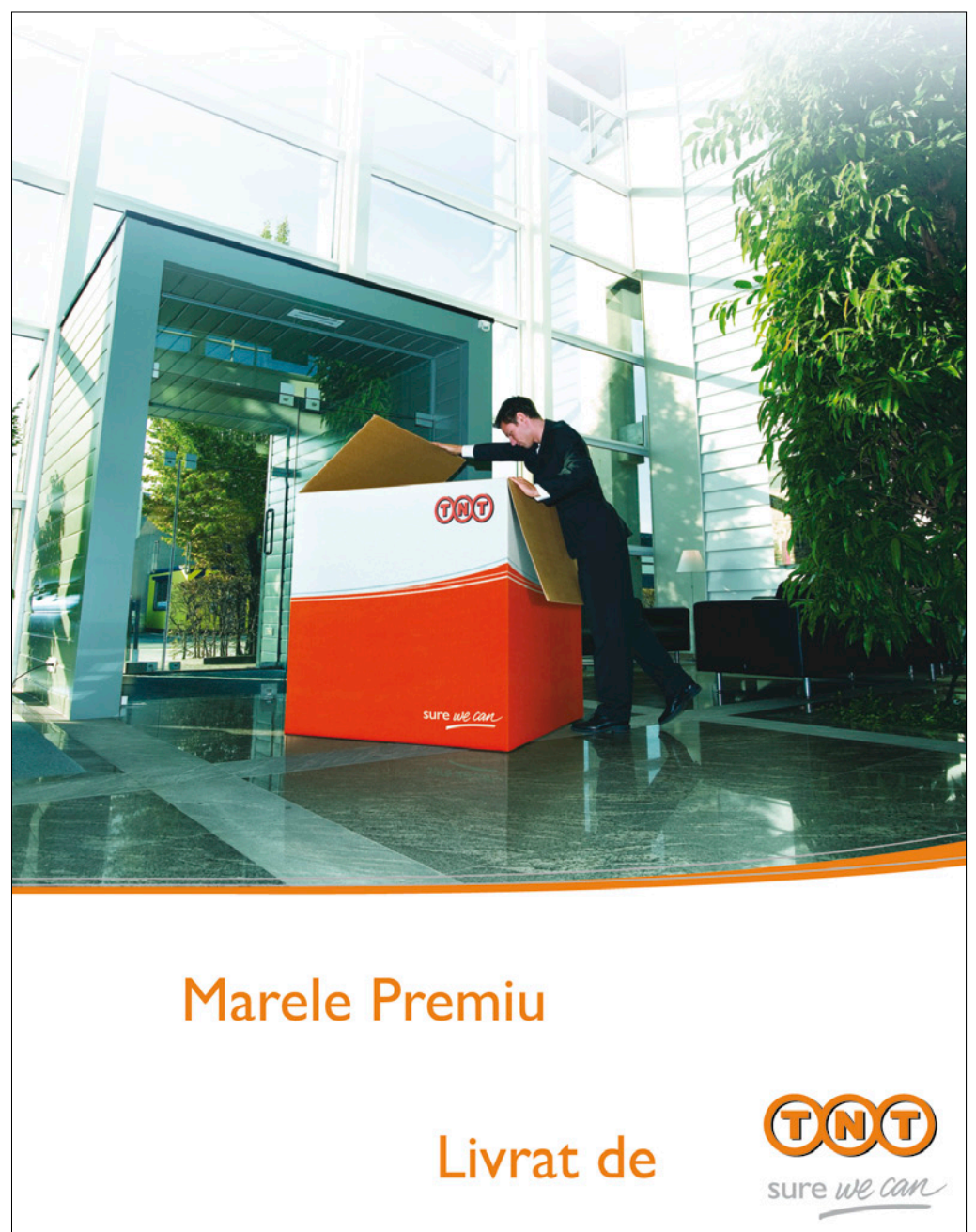
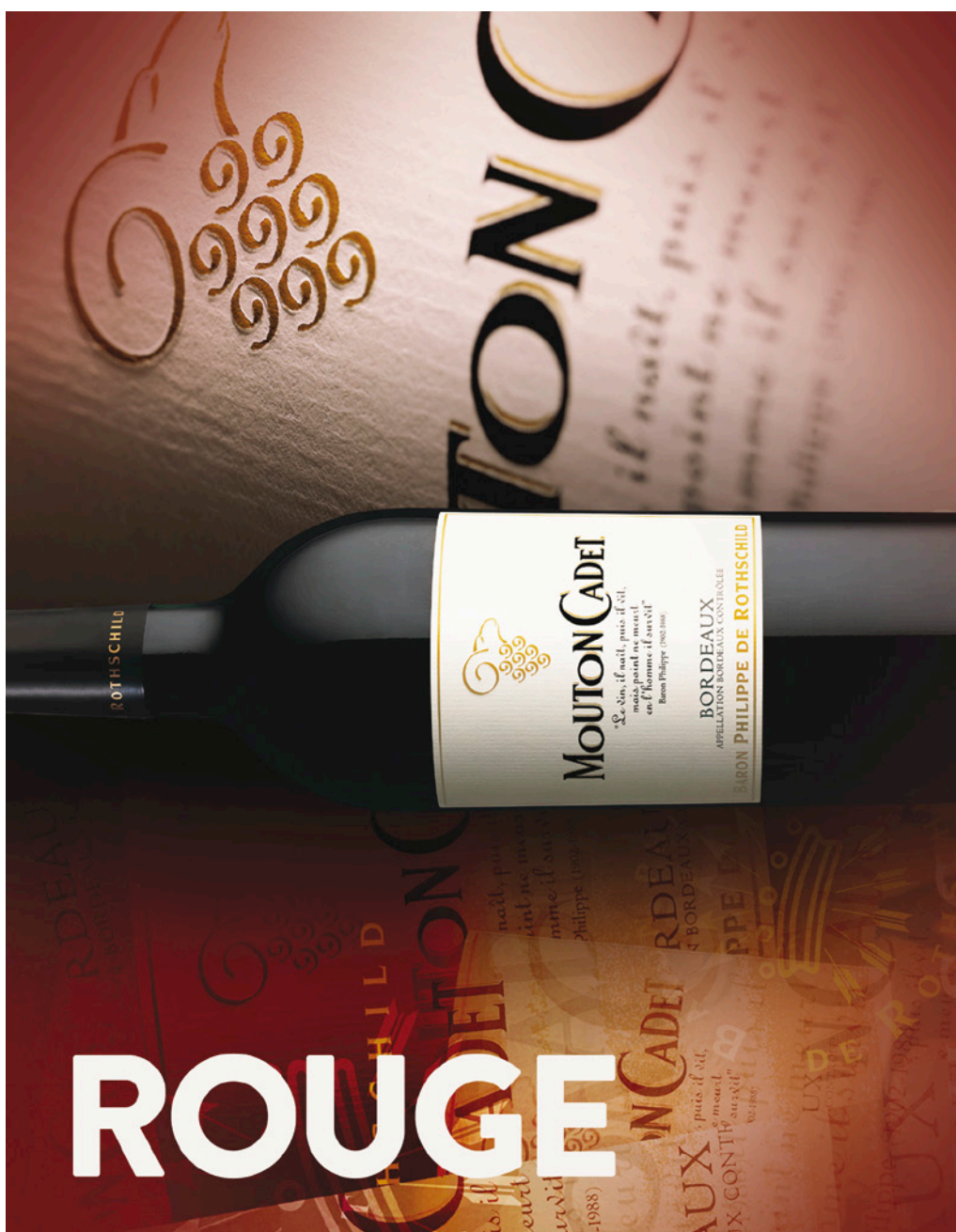
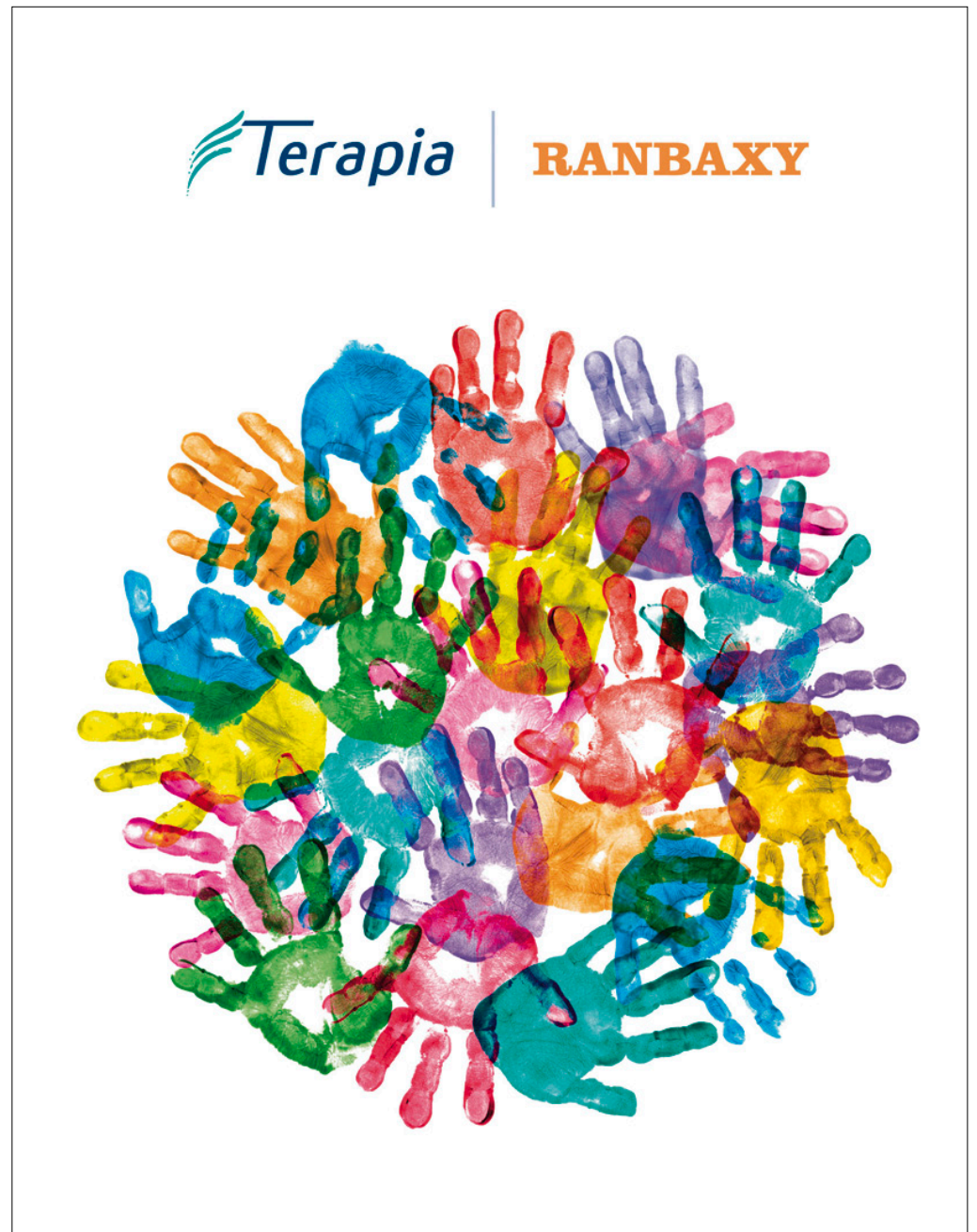
Mark Racz

■ TIFF Turistic

GRĂDINA BOTANICĂ

Dacă te uiți din exterior peste gardul Grădinii Botanice, îți va veni greu să nu-l sari. Trecerea de la urban la natură este dureros de bruscă: aici asfalt, acolo flori de soiuri și culori care nu credeați că există, lângă un lac cu nuferi, între bucăți de pădure. De parcă cineva ar fi luat câte un petic din rezervațiile naturale ale lumii și le-ar fi lipit aici, la Cluj. Intră în grădină și pierdte. Lasă orașul cu mașinile și clădirile lui, dincolo de gard. Chiar dacă nu ești iubitor al plantelor, consideră că ai venit aici într-o vacanță de câteva zeci de minute, în care nimic nu e obligatoriu. Așază-te pe băncă și privește lumea care trece sau plimbă-te, doar ca

să respiri aerul curat. Grădina Botanică este frumoasă pentru cei care știu cum să se bucure de ea. Dacă alegi să vizitezi grădina, pleci într-o călătorie în jurul lumii. Treci pe lângă plantele medicinale, acvatice și exotice din atlasele botanice ale copilăriei, pe lângă flori care există doar pentru ca tu să vezi ceva frumos. Și chiar dacă nu ești iubitor de plante, vino în Grădina Botanică să te încarci cu energie de la tot verdele crud care te înconjoară. Pe Strada Republicii, la numărul 42, găsești natură, în mijlocul orașului. Bucură-te de ea! Urmărește în fiecare zi locurile și lucrurile simple recomandate de Volksbank, acele lucruri care fac Tiff-ul mai frumos.

■ Concurs: cuplul de TIFFari ai anului

1. Cu ce replici dintr-un film de TIFF ai agățat cu succes?
2. Pe o scară de la *Before Sunrise* până la *Audiția*, unde se află relația voastră?
3. Cine a contaminat pe cine cu virusul TIFF?
4. Care e sacrificiul cel mai mare pe care l-ați făcut să veniți la TIFF?
5. Care e filmul pe care v-ați certat cel mai rău? Tu ce ziceai, celălalt ce zicea?
6. Care e experiența extremă împreună la TIFF?
7. Care film v-a excitat cel mai tare?
8. Care a fost cea mai ingenuoasă întrebuintă a AperiTIFFului?

EX-CUPLU DE TIFFARI

Sunt pasionați de filme, prețioși, capabili de drame emoționale devastatoare. Li se pare că tortura emoțională nu se compară cu cea fizică. Noi credem că se compară și le recomandăm să revadă *Audiția*.

1. Lucian: Nu agăț fetele cu replici din filme, eu sunt mai mult cu piesele de teatru.

Livia: De agățat nu agăț, dar știu că la o întâlnire am declamat începutul din *Lolita*: Lolita, light of my fire, fire of my loins. My sin, my soul. Lo-lee-ta: the tip of the tongue... Pot să-ți spun că tipul a fost foarte surprins!

2. Lucian: Hmmm... Am avut o perioadă tip *Before Sunrise*, după a fost cred că mai ceva ca la *Audiția*...

Livia: Ar trebui să se facă un film despre cât de violent și dureros e *silent treatment*-ul. Mutilarea fizică nici nu se compară. Dar acum suntem doar prieteni.

3. Lucian: Cred că eram bolnavi și înainte de a ne cunoaște.

Livia: Eram ambii pasionați, însă eu doar când am venit în Cluj am avut posibilitatea de a vedea filme mai puțin comerciale, pentru că la noi la Satu Mare nu prea ajunge ce îți place mie.

4. Lucian: Am convins un profesor de la mine de la actorie să ne dea examen mai târziu, pentru că se ducea ju mătate de grupă la TIFF. **Livia:** El e cu sacrificiile, eu sunt leneșă. Ca o pisică.

5. Lucian: La *Armadillo*. **Livia:** tot râdea de mine că plângeam mai ceva ca o fată.

Livia: Și apoi el mi-a zis că am o inimă de piatră. Nu am vorbit vreo trei zile după aia.

Lucian: Bine că era la începutul festivalului!

6. Livia: Surprinzător, nu ni s-a întâmplat nimic ieșit din comun.

7. Amândoi: *Cu ochii larg închiși!*

8. Lucian: L-am citit!

Livia: Am șters fereastra la camera de cămin.

TIFFARI LA PRIMA LOR EDIȚIE ÎMPREUNĂ

Pe viitorii medici veterinari Mălina și Mihai i-am găsit la înghețată la *Florin Piersic*, în pauza dintre filmul surpriză și *Cu ochii larg închiși*. El are 22 de ani și e clujean, ea are 24 de ani și e din Bistrița. E primul festival împreună, dar separat vin de trei ani. Se excită la aceleași filme. Dar hai să fim serioși, cine se mai șterge cu ziare la fund?

1. Mălina: Eu nu am agățat cu succes!

Mihai: Nici mie nu mi-au ieșit niciodată replicile de agățat...

2. Mălina: Nu am de gând să îl omor, asta e clar... spre *Before Sunrise*.

Mihai: Nu știu, la *Audiția*...

2. Mihai: Eram contaminați dinainte amândoi.

3. Mihai: Ea poimâine are examen și pierde timp...

Mălina: Și tu ai avut ieri examen și duminică am fost la film.

4. Mihai: Cam atât...

Mălina: Și că nu ne jucăm pe calculator. DOTA.

5. Mihai: Ne certăm cam la toate filmele, pentru că eu povestesc mult în timpul lor și pe ea o enervează chestia asta.

Mălina: Tot timpul zice: "Eu presupun că se întâmplă aia..." și niciodată nu se întâmplă cum zice el.

6. Mihai: Chipsurile, că au fost foarte picante!

Mălina: Mie nu mi-a plăcut *Crimele din Snowtown*.

7. Mihai: Asta de azi, *Cu ochii larg închiși*.

Mălina: Hm... cred că asta și pe mine.

8. Mihai: Nu pot să spun asta. Oricum, e ceva la care ne gândim cu toții.

TIFFARII FĂRĂ SCRUPULE

Ar minți pe oricine pentru TIFF – noi n-am face asta – dar nu se excită la filme senzuale din care la TIFF găsești o droaie – trist. Le recomandăm *Beirut Hotel*.

1. Iuliu: Nu vin la TIFF ca să agăț. Dar un film bun ar fi cel de anul acesta, *Moartea unui supererou*.

2. Iuliu: Bănuiesc că se îndreaptă spre primul film.

3. Teodora: El pe mine.

4. Iuliu: Nu există nicio limită. Am serviciu la ora asta, mințim pe oricine ca să fim la TIFF.

Teodora: Ceva de genul învățat prin holurile cinematografelor pentru sesiune.

5. Iuliu: Un film românesc, cel cu Dragoș Bucur...

Teodora: *Polițist-adjectiv*.

Iuliu: Ei i se părea interesant, mie mi se părea plictisitor. A fost o

singură scenă puternică, scena cu căpitanul de poliție... Vlad Ivanov. Nu ne-am certat, am discutat în contradictoriu.

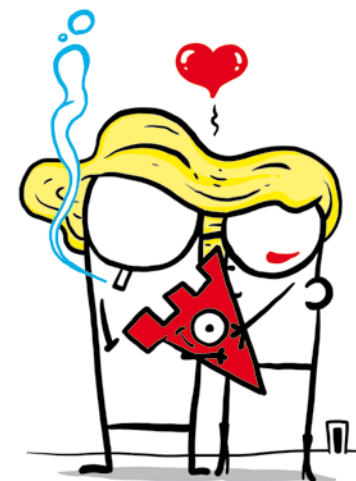
6. Iuliu: Șapte filme într-o zi, fugit de la unul la altul, intrat pe la vreo trei, văzut vreo zece minute, anticipat că nu e în regulă, căutat pe întuneric filme în program cu telefonul mobil să vedem pe care îl mai prindem... ceva de genul asta.

7. Iuliu: Nu asociez excitarea cu filmul.

8. Iuliu: Ne-a salvat de ploaie. Ne-am făcut coifuri și în cele cinci minute de la Arta la Victoria am fost apărați parțial de ploaie.

Teodora: Pe post de umbrelă, da.

A consemnat Oana Moisil

A Daimler Brand

Cea mai sigură Clasă E din toate timpurile.

Finanțare asigurată de
Mercedes-Benz Financial Services

Cel mai important lucru în viață este viața însăși! De aceea, Clasa E de la Mercedes-Benz a transformat în referință standardul avansat al sistemelor de siguranță activă și pasivă. Totul pentru ca dumneavoastră să aveți la dispoziție cea mai sigură Clasa E din toate timpurile.

www.mercedes-benz.ro/ClasaE

Mercedes-Benz
The best or nothing.

E 220 CDI BlueEFFICIENCY: consum motor de calculat în litri/100 km conform cu 80/1468/EEC: min. 5,0 (68); max. 5,3 (60). Emisii de oxid de carbon (g/km): max. 130 (7); 141 (7); 159 (7). Pentru mai multe informații vizitați site-ul nostru www.mercedes-benz.ro

InterogaTIFF

Membri în juriu, regizorul Samuel Maoz

Samuel Maoz, membru în juriului Competiției, e cel care a regizat *Lebanon*, un film de război atât de intens încât e considerat de mulți cel mai bun din ultimii ani. Filmul a fost pus mai presus chiar de oscarizatul *The Hurt Locker*.

Maoz e un israelian îndrăgostit de România din motive personale, cu care am vorbit despre descărcarea emoțională prin muncă, creativitate și schimbarea lumii, om cu om, pe rând.

Ce experiențe frapante aveți din România?

Prima dată am venit în România în 1999, când am filmat la București un documentar și am lucrat cu o echipă mică dar pasionată de români din școala veche. Le-am cerut să facă niște nebunii de scene și, bineînțeles, nu nimic să semene cu echipamentul tehnic necesar, însă au construit pentru mine ceva, au improvisat o mașinărie ciudată, care arăta ca din romanele lui Jules Verne. Trebuie să menționez că soția mea, Laura, e româncă, născută aici, așa că putem spune

că, într-un fel, eu și România avem o relație de dragoste.

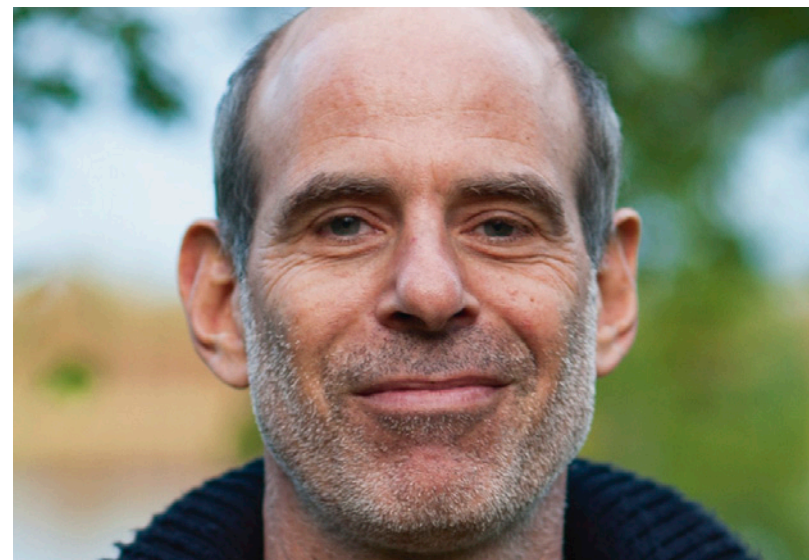
Scenariul de la *Lebanon* v-a luat 25 de ani, de la idee la realizare. De ce a durat atât de mult?

Lebanon a însemnat pentru mine, în primul rând, o nevoie fiindcă eu am fost soldat în acest război așa că aveam nevoie să mă descarc, să arăt cum era războiul pe care l-am trăit, fără eroism, fără clișee. Era acea nevoie de a mă ierta. Am așteptat 25 de ani din două motive. Primul motiv era că pentru noi, cei din generația *Lebanon*, mulți dintre profesori și părinți au fost în lagărele naziste și noi nu ne puteam plânge, nu puteam spune că ne simțim prost, fiindcă de fiecare dată ni se spunea că nu am fost în lagăre. Iar cel de-al doilea motiv e că nu am vrut ca *Lebanon* să fie doar un film făcut de cineva care a trăit pe viu războiul, ci un film făcut

de un regizor, care poate să proceseze la rece, în mod calculat, iar eu simțeam că sunt mult prea implicat. Adevărul e că am încercat de multe ori să scriu scenariul, prima dată încă din 1988, însă, de câte ori încercam să scriu, începeam să simt miros de carne umană arsă. M-am gândit că, atâta timp cât simt mirosul ăla, e un semn că nu sunt pregătit.

Lebanon a câștigat Leul de Aur la Veneția, dar înainte a fost respins la Cannes și la Berlin. Sunteți mulțumit de impactul său în lume?

A câștigat la Veneția, dar și multe alte premii, pe care le are, toate, mama mea, pe o etajeră în sufragerie. Toate acele trofee și faptul că vecinii mei îi lasă ei cel mai bun loc la soare atunci când ies în fața blocului, se datorează faptului că eu am avut acea idee de a pune toată acțiunea

filmului în interiorul tancului. M-am gândit că a meritat să aștept ca regizorul din mine să preia controlul și să facă filmul într-o manieră detașată emoțional. Nu sunt un naiv, în vremurile noastre un astfel de film nu poate fi un blockbuster, dar impactul său mi-a depășit așteptările. La prima vizionare, care a fost în Israel, am ales scriitori cu orientări politice de dreapta, fiindcă știam că oricum ceilalți îl vor plăcea. Prima remarcă după vizionare a fost de la o femeie care a spus că e prima dată când s-a gândit că are doi băieți, că sora ei are un fiu mai mare, care ar trebui să plece la armată, și crede că e timpul să înceapă să-și regândească prioritățile și convingerile politice. Oamenii din sală au început să vorbească între ei, să dezbată. Pent-

ru mine asta a fost de ajuns. Dacă pot să contribuim măcar la salvarea unei vieți înseamnă foarte mult pentru mine, fiindcă eu am curmat vieți.

Care e următorul proiect?

Acum lucrez la două proiecte. Primul încheie cumva un ciclu cu *Lebanon*. Nu e un film de război, ci are de-a face cu urmările războiului, dar și cu destinul și cum alegerile logice sau corecte pe care le luăm se pot transforma în coșmaruri. Celălalt e complet diferit, o comedie neagră, de-a dreptul suprarealistă, oarecum bazată pe experiența mea personală, dar foarte potrivită cu timpurile în care trăim.

A consemnat Raluca Bugnar

TIFF la cald

Scenograful Helmut Stürmer

primește Premiul pentru întreaga carieră la TIFF 2012

Născut în România și stabilit în Germania în 1977, artistul a fost de-a lungul timpului colaborator fidel al regizorilor Silviu Purcărete, Vlad Mugur, Andrei Șerban, Lucian Pintilie și Tompa Gábor. Pe parcursul activității sale, a semnat scenografia și costumele pentru mai mult de 200 de filme, spectacole de teatru și operă.

Publicul TIFF va avea ocazia să vadă o parte din creațiile lui Hel-

mut Stürmer la Cluj în perioada festivalului la expoziția de scenografie intitulată "Spații imaginare". Aceasta e constituită ca o retrospectivă ce marchează peste 40 de ani de carieră și va însemna o incursiune în laboratorul de creație și elaborare al universului teatral și cinematografic.

Pe lângă decoruri de la Teatrele Naționale din București și Sibiu, expoziția găzduită de Muzeul de Artă din Cluj le prezintă vizi-

tatorilor începând de azi și până în 6 iulie decoruri și machete de film. Astfel, publicul poate descoperi obiecte din recuzitele filmelor *Nunta de piatră* (1973, regia Mircea Veroiu/Dan Pița), *Tânase Scatiu* (1976, regia Dan Pița) și *Undeva la Palilula* (2012, regia Silviu Purcărete). Sunt prezentate, de asemenea, fotografiile realizate de Mihaela Marin în timpul filmărilor pentru *Undeva la Palilula*.

Undeva la Palilula

Program Grădinița TIFF

Grădinița TIFF a fost concepută pentru ca părinții să aibă unde să își ducă copiii atunci când doresc să se bucure de filmele de la TIFF.

MIERCURI, 6 Iunie
15.00 – 17.00 program liber
17.00 – 19.00 Workshop
BORIBON - Ziua dedicată scenografiei

Concurs

EȘTI FAN STANLEY KUBRICK? TIFF TE PREMIAZA!

Dacă te numeri printre acei cinefili care au văzut toate filmele lui Stanley Kubrick... de cel puțin două ori.

Dacă ai putea oricând să descrii în detaliu scenele din 2001: *Odiseea Spațială* și crezi că ai reuși să reproduci fidel replici din *Portocala Mecanică*.

Dacă ți-ai propus să bifezi toate evenimentele și proiecțiile din

cadrul retrospectivei integrale Stanley Kubrick de la TIFF!

TIFF și producătorul Jan Harlan îi recompensează pe cei mai înfocați fani ai celebrului regizor.

Cei care ne trimit până pe 8 iunie fotografii reprezentative care evocă pasiunea pentru munca lui Kubrick, surprinzând momente legate de Retrospectiva Integrala Stanley

Kubrick de la TIFF pot câștiga unul dintre cele două premii: un album complet cu poze și discuri conținând toate filmele semnate de Kubrick precum și un album semnat de Chris Baker, artistul conceptual al filmului *A.I.: Artificial Intelligence*.

Concursul se va desfășura pe pagina noastră de Facebook. Citește regulamentul pe Facebook.

Concertele Janis

ASTĂZI, 6 Iunie

23.00 - Unul dintre cei mai buni chitariști de blues din lume, "a living legend guitar", BOB BROZMAN concertează în MY WAY club! Prețul biletului: 35 de lei

MĂINE, JOI, 7 Iunie

23.00 - "Dragostea e ca o râie!" - cântă Hanno Höffer în fruntea

NIGHTLOSERS în old JANIS, clubul oficial TIFF. Prețul biletului: 20 de lei. Invitat special: Elvis Romano!

24.00 - Una dintre cele mai tari formații de limba română, ZDOB SI ZDUB, ne cântă "la ureche" în MY WAY club! Prețul biletului: 45 de lei

The “Secret” of the Romanian Days

Outbound

In 2009, following into the footsteps of such Eastern film festivals as Karlovy Vary or Sofia, TIFF decided to make an experiment and test the viability of a concept all too familiar to those who spent their lives going from one film market to another, the closed screening. Designed as a platform for domestic pictures which were still in the post-production phase, these closed screenings were meant to raise awareness among film professionals with respect to films which were almost “open for business” in terms of their international festival life and, as a smaller scale version of the Berlinale Market or the Cannes Marche du Film, they would have eased the producers’ access to a world sales company...

Four years later, the experiment has turned into one of the most highly anticipated attractions of

the Romanian Days section of TIFF, a not-to-be-missed “rendez-vous” for all the film professionals – every year, representatives of all major buyers, sellers and film festivals are present at TIFF and most of them have repeatedly acknowledged the high quality of the titles screened during the Romanian Days. Consequently, throughout the past three years, the aforementioned film professionals were able to see, before anyone else, a series of debut feature films such as, among many others, *The Way Beyond*, by Romanian-born Swiss filmmaker Alexandre Iordachescu starring the late Guillaume Depardieu and *Europolis*, by Romanian-born French-based Cornel Gheorghita, both selected at the Montreal World Film Festival or *Different Mothers*, an independent production by writer-directors Mihai Ionescu and Tiberiu Iordan,

selected in the official competition of the 33rd edition of Moscow IFF.

Last but not least, the best proof for the feasibility and, quite frankly, the need for such a sub-parallel section turned out to be *Outbound*, by Bogdan George Apetri which, following its Romanian Days closed screening at the 2010 edition of TIFF, was picked by Olivier Pere for the same year’s Locarno Official Competition (where its protagonist, Ana Ularu, a member of the TIFF 2012 jury, won Prix Boccacino de la Presse for her performance) and, immediately after, by Dimitri Eipides and Dimitris Kerkinos for Thessaloniki (where it won the Golden Alexander trophy, the Best Actress award and the Greek Critics’ Association award).

Of course, there is also a downside: the “secretive” aspect of the closed screenings (per definition, they are addressed exclusively to

Different Mothers

Europolis

industry professionals), a complaint I heard many times, mostly from film critics (Romanian and foreign alike), but also from various festival participants who have heard, one way or another, about them and desperately tried to get in. However, the restriction imposed by the organizers is not only understandable, but also compulsory. As I was writing at the beginning, none of these films are actually finished and such screenings entail a certain amount of risk

taken by the producer(s) – after all, with an unfinished sound and a “work in progress” level of image quality, the faith of the film rests solely on the shoulders of its subject matter, acting and directorial effort. And, after all, there’s only one year to wait – for the grand majority of these titles do return to TIFF, the very next year, either in the main competition or in the Romanian Days section.

Codruța Crețulescu

Meet @ TIFF

PEOPLE TO MEET WHILE AT TIFF:

Dimitri Eipides, director of the Thessaloniki International Film Festival, which takes place every November and includes an International Competition Section for feature length films by emerging directors and is also comprised by the following sections: Open Horizons, Balkan Survey, Thessaloniki Agora Market, Greek Films. The 53rd edition Will take place between the 2nd and 11th of 2012.

Stefan Adrian, the executive director of goEast Festival of Central and Eastern European Film which was launched in 2001 and revolves around films made in Central and Eastern Europe. The agenda of goEast, conceived as a forum of east-west dialogue, is dominated by questions of (multiple) European identities and processes of rapid social and political transformation. The programme expresses a cultural mission: to provide a public platform for remarkable,

unusual and engaged films unlikely to find distribution on the commercial cinema circuit.

Nathalie Jeung, sales executive for the French based Le Pacte, one of the most successful world sales companies today, present at all major international film events (Berlin, Cannes, Locarno, Venice, Toronto, etc.). The most recent achievement of Le Pacte is winning five awards during Cannes 2012 (Grand Prix for Matteo Garrone’s *Reality*, Best Director for Carlos Reygadas’ *Post Tenebras Lux*, Best Actress and Best Screenplay for Cristian Mungiu’s *Beyond the Hills* and Jury Prize for Ken Loach’s *The Angels’ Share*).

Anthony Muir, senior executive for International Coproductions with Film I Vast, a Swedish regional film fund which has directly contributed to the growth of the industry, the education of film workers, and the development of new talent in the region. Now

involved in 30-40 feature film co-productions each year, it is one of the most significant regional film funds in Europe and the most significant source of funding for films in Sweden, after the Swedish Film Institute. It acts as a co-producer, part owner and financier of feature, short and documentary films, drama for TV, and offers many additional resources for film production. Some of its most recent **international co-productions** are *If I Want to Whistle, I Whistle* (d. Florin Serban) and *The Killer Inside Me* (d. Michael Winterbottom), both screened in the Berlinale competition, and *In a Better World* (d. Susanne Bier), winner of the 2011 Academy Award for Best Foreign Picture.

Gabi Antal, producer for ABIS Studio, the main post production facility in Romania, supplier of services for local and international market for more than 15 years. In the past couple of years, ABIS Studio also entered the

production phase, first as coproducer for films such as *Principles of Life*, by Constantin Popescu and *The Medal of Honor*, by Calin Netzer, both winners of TIFF awards) and later on as main producer – its first output, *Miss Christina* (Alexandru Maftai’s, of *Hello! How Are You?* fame, third feature), a fantasy love-story based on a novella by Mircea Eliade, is currently in post-production.

Dan Chisu, writer, director and producer for DaKINO Production, a production company focused on independent fare which doesn’t rely on state funding. In the last 3 years, the company grew considerably, being directly involved in the production of a series of feature films written and directed by Dan, such as **WebSiteStory**, **The Bear** (in co-production with Libra Film), or **Chasing Rainbows**, which was selected for this year’s Romanian Films Days competition.

The silents were never silent

The Struggle Orchestra

In a phenomenon no one could have anticipated, two films, *The Artist* and *Hugo*, have changed popular perceptions of silent cinema. That is not to say that they are likely to send people suddenly flocking in search of cine-concerts and performances of silent classics with musical accompaniment: but since 2011 the art and experience of silent cinema no longer seem remote prehistory. Melies' moon is the centre-point of the cover of this year's TIFF catalogue. The audience at Monday's show of Ernst Lubitsch's *Die Puppe* were clearly not there for purposes of archaeological research, but simply and openly in anticipation of a great comedy experience – and they came away happy and richly rewarded.

TIFF's loyalty to silent movies anticipates the post-*Artist* revival. Few of the festival's previous ten editions have been without their nod to silent movies – though they have not always been as fortunate in their selection of musical

accompaniment as they have been this year with *Die Puppe* and the Cine-Concert Georges Melies. Music is the crux. The fundamental thing to recognise is that silent films were never meant to be silent. From the very beginning, at the first Lumiere shows of 1895, there was musical accompaniment; and by the 1920s the great urban movie palaces employed symphonic orchestras, often with directors of great musical distinction. Today we are still having to re-learn musical techniques for the silents. The simple fact to be faced is that the right music can add 100% to the effect of even the greatest film. The wrong music can subtract rather more than 100% – serving as an irritating distraction rather than any sort of enhancement (it has even happened at TIFF).

Here I have to declare a personal interest. As director of the Pordenone Silent Film Festival, every year I have to match musicians – soloists, ensembles or orchestras – to around 60 shows.

At the same time we stage master-classes to pass on to new generations the experience of our veteran improvisational musicians. These master-classes are revealing, demonstrating that an accomplished movie musician needs a gift of film analysis that can outclass any academic theorist.

What else makes a good film musician? Above all, the modesty to forsake solo stardom and undertake a role as *collaborator* with the long-departed director. Pordenone was once offered a score by one of the most distinguished contemporary American composer-conductors, but declined when we discovered that he conducted with his back to the screen. We had already had the experience of commissioning John Cale's score for *The Unknown*, which was OK John Cale, but had no recognisable relation to Lon Chaney, Joan Crawford and Tod Browning. (Repeating the performance in Paris, Cale allegedly added to his score the war

speeches of Winston Churchill played at half speed. This seems not greatly to have enhanced the film's impact or reception.)

Given this one requirement that the musician must be collaborator, not star, there is no limit to the possibilities of film music. The need to respect the idiom and the period of the film does not exclude any kind of contemporary music. There are no rules: most musicians frown on the technique of "mickey-mousing" where the score follows the action slavishly, pointing every sound effect – but Struggle-Orchestra (combining jazz and classical artists) proved the exception to the rule with the wit and style with which they punctuated *Die Puppe*: you felt quite comfortable that Lubitsch would have approved.

From being a despised branch of the art, like playing for circus horses, silent film accompaniment has become a respected and legitimate field of music. Across the world there is a growing body of virtuosi

improvisational soloists. There is still exploration to be done on original period scores. Now fully restored, Shostakovich's 1928 score for Kozintsev and Trauberg's *New Babylon* has never been surpassed as film music for its power and wit (but then, as a student Shostakovich had for years maintained himself working as a movie-theatre pianist). Eisenstein's *Potemkin* is never as great as when played with Edmund Meisel's score. A few modern composers – led by Guenter Buchwald, Carl Davis (most famous for Gance's *Napoleon*) and the endlessly versatile Timothy Brock (also a specialist in restoring Chaplin's now academically admired scores) – have rediscovered the unique thrill of the audio-visual experience of the cinema-that-was-never-silent can still. The horizons are limitless: let's hope that future editions of TIFF may continue to explore them.

David Robinson

Positif, 60 years of a requisite magazine

This is it. Joyfully walking its own way, after a courageous journey through the different ages of cinematography. In May, for the 615th issue, the magazine offers a substantial dossier on Alain Resnais (an anticipation for Cannes, where his newest film, *Vous n'avez encore rien vu/ You Ain't Seen Nothin' Yet*, is selected in the competition), and the cover features the beautiful and thrilling Anne Consigny. *Positif* magazine celebrates 60 years and, since the beginning of this year, is published in color by Actes Sud and Lumière Institute.

Like cinema, *Positif* was born in Lyon, where it was founded in May, 1952, by a group of young literature students, who were "scandalized by the fact that cinema is not taken seriously". Amongst the founding members were Bernard Chardère, André Ottavi, Louis Piollet and Guy Jacob, all from Lyon or the surrounding areas.

"Even those attending cine clubs had to be convinced to consider a film maker to be an auteur creator, and talking about a film maker's style and vision is a big step forward", remembers Bernard Chardère. Created a year

after *Les Cahiers du Cinema*, the magazine always went against its "bigger sister", enjoying arguing, and "drawing its sword" every chance it got.

Their disputes, not very interesting for the outside world, were about aesthetics and ideology, and representing the boiling nerve of the cinema madness. *Positif* distinguished itself from the start because of its rebel, aggressive and independent tone. The magazine featured interview with film makers, intriguing and well documented dossiers, pertinent analyses and interesting sparks of genius.

The distinctive trait of the magazine was the literary touch of its authors, backed up by their solid knowledge in art history, their appetite for images and stories. *Positif* is actually an active and reactive memory of the seventh art. Michel Ciment, who published his first article in the magazine in 1963, recollects the atmosphere of the early years: "The magazine was not hermetic or savant, but rather independent to dogma and trends".

During its existence, *Positif* remained true to its beliefs. The contributors are writing exclusively

for glory, on a voluntary basis. The contributors used to meet every Sunday afternoon. As an editor in chief, Michel Ciment kept the same tone for the magazine, always stirring up controversy, sometimes for older disputes.

Ciment pushes forward, together with his team, and keeps alive the tradition of curiosity and openness, indispensable for a magazine that, amongst others, Martin Scorsese named the best in the world".

Jean-Paul Raspiengeas, published in *La Croix* daily newspaper, May 11th 2012.

■ Supernova

Salcâmii

Un film special pentru introvertiți. Dacă ți s-a întâmplat să cunoști pe cineva de care să-ți placă, dar să nu reușești să-i spui două vorbe, nicidecum să îi ceri numărul de telefon, filmul *Salcâmii* e special pentru tine. Vei zâmbi în colțul gurii

câte minute va dura, gândind: "Fix așa fac și eu". Pentru cei spontani, extrovertiți și guralivi, cei 1.500 de kilometri parcurși cu camionul pe autostrada dintre Asunción și Buenos Aires s-ar putea să pară mult mai mulți și mai lungi. Introvertiții însă se vor simți mângâiați pe

creștet și bătuți prietenește pe spate. Iată-l pe Ruben, un bărbat de vreo 40 și ceva de ani, aparent prototipul ursuzului, însă, de fapt, e un om închis în sine de teama de a nu fi judecat pentru că e singur, pentru că nu are familie, pentru că de-o bună bucată de timp străbate aceeași autostradă, la volanul TIR-ului, transportând trunchiuri de salcâm. Mulți kilometri trec înainte ca Ruben să afle numele femeii cu care călătorește în cabina tirului. Jacinta și Anahi, fetița ei de câteva luni, au ajuns în cabina vehiculului la recomandarea unei cunoștințe comune. Niciunul dintre ei nu prea are chef de vorbă și preferă să-și întovărășească tăcerile. Un act destul de curajos, căci majoritatea oamenilor n-ar putea suporta atâta liniște, mai cu seamă în lipsa unei muzici oarecare de la radio. Dar, în mod ciudat, pentru ei tăcerea e un mod de a-și construi încrederea unul în altul.

Raluca Bugnar

■ Proiecții speciale

Iubire

Cu ocazia omagierii actriței maghiare Mari Töröcsik prin acordarea Premiului pentru Întreaga Carieră la TIFF 2012, puteți vedea sau revedea filmul *Iubire* (Szerelm) din 1970. Filmul atacă problema prizonierilor politici într-un mod aparent tangențial, dar în fapt plin de substanță. Luca (jucată de Mari Töröcsik) își vizitează soacra imobilizată la pat. Nu mai știe nimic despre soțul ei arestat din rațiuni politice și nu se încumetă să-i spună adevărul bătrânei bolnave. Pentru a o liniști, îi spune că fiul ei e plecat la New York unde regizează un film.

Relația dintre cele două femei puternice, fiecare în felul ei, e explorată în adâncime în câteva scene de dialog lungi, antrenant construite ca niște roller-coastere emoționale. *Szerelm* a stârnit impresii puternice în momentul lansării pentru stilul vizual surprinzător, cu *cut-uri* abrupte la cadre flash-back sau chiar fotografii menite să fie un fel de fe-reastră în mintea bătrânei soacre. Miza politică a filmului este de asemenea puternică, folosind modul fiecărui personaj de a se raporta la lipsa prizonierului politic ca un vehicul pentru o critică profundă care îndrumă spre reflexie pe parcursul întregii povești. Mari Töröcsik joacă

un personaj dificil, oscilant, o femeie care trebuie să fie fermă și optimistă chiar dacă viața ei se dezintegrează încet și își pierde punctele de reper printre atâtea incertitudini.

În 2000, filmul care i-a adus actriței Mari Töröcsik o mențiune specială la Cannes în 1971, a fost clamat de către criticii din Ungaria pe locul doi în topul celor 12 cele mai bune filme maghiare. Versatilitatea ei ca actriță și portretele subtile pe care le-a construit din anii '50 încoace i-au adus lui Mari Töröcsik (76 de ani) numeroase premii de-a lungul timpului și recunoașterea publicului. A jucat în peste 120 de filme, debutând încă din facultate cu un rol care a plasat-o rapid printre cele mai interesante figuri noi din cinematografia maghiară: *Körhinta/Merry-Go-Round* (1955). În paralel, Mari Töröcsik a jucat pe scena Teatrului Național Maghiar, devenind în scurt timp una dintre cele mai populare actrițe din Ungaria. Marii regizori maghiari i-au rezervat roluri pe care Mari Töröcsik le-a transformat în performanțe remarcabile în: *Holdudvar/Binding Ties* (1968), *Elektra/Elektra* (1974), *Macskajáték/Cat's Play* (1972), *Szamarköhögés/Whooping Cough* (1986) sau *Szerencsés Dániel/Daniel Takes a Train* (1983). În 1990, Costa-Gavras a distribuit-o în *Music Box*.

Memorabile sunt și personajele întruchipate în filmele partenurului ei de viață, regizorul Gyula Maar, iar pentru unul dintre ele, *Déryné hol van?/Mrs. Déry, Where Are You?* a fost recompensată cu Premiul pentru interpretare feminină la Cannes 1976.

■ Evenimente speciale

Mircea Cantor – Video Works

Mircea Cantor face parte din galeria artiștilor români mult mai cunoscuți și mai apreciați în străinătate decât la ei acasă. Dovadă expozițiile lui în cele mai prestigioase instituții și muzee din lume, pe lista cărora se va adăuga în această toamnă show-ul solo de la Centrul Pompidou din Paris. Dovadă numeroasele colecții în care lucrările lui figurează. Dovadă distincțiile pe care le-a primit de-a lungul carierei, Premiul Marcel Duchamp din 2011 fiind cel mai recent și mai important dintre ele. O simplă căutare pe google e mai mult decât edificatoare. Am luat contact cu opera lui Cantor la New York, grație expoziției organizate de ICRNY la Museum of the Moving Image - și nu o spun din snobism, ci pentru că, pur și simplu, lucrărilor lui nu li s-a dat niciodată șansa unei expunerii solide și serioase în România. Proiecția în cadrul TIFF-ului

a unui program special cu scurtmetrajele sale video încearcă să repare această anomalie. Trebuie spus însă că Mircea Cantor nu este regizor de film obișnuit; el e un artist total. Lucrările lui video își au locul pe monitoarele unei galerii, respiră în spațiu deschis - sau, cel puțin, așa le-a gândit Cantor. Încadrarea lor ca scurtmetraje proiectate în întunericul unei săli de cinema presupune nu doar o raportare diferită la ele, ci și acomodarea lor la un alt mediu de viață. Nu văd în asta riscul unei decontextualizări, ci provocarea unei recontextualizări. Și îndrăznesc să cred că această inovativă prezentare, prin simplul fapt că te "constringe" să le observi în relevanta lor integralitate, conferă filmelor lui Cantor și obsesiei lui pentru circularitatea Timpului, o intensitate suplimentară. Pe cât de stranie, pe-atât de stimulantă.

Mihai Chirilov

ALIENWARE ALL POWERFUL

REDUCE THE ONLINE POPULATION

THE ALIENWARE M18X PACKS DESKTOP POWER INTO A LAPTOP THAT PUTS OPPONENTS IN THEIR PLACE AND DELIVERS THE ULTIMATE IN HD LAPTOP GAMING. SACRIFICE NOTHING. OWN THE M18X. OWN YOUR OPPONENTS.

Microsoft AUTHORIZED Refurbisher LET YOUR HERO OUT GET INSIDE THE GAME m@d@ electronics group

■ Editorial

Pericolele nostalgiei

Nostalgia te face să pictezi lucrurile așa cum ele n-au fost niciodată. E o mistificare, o amăgire care te face să crezi că marele necaz din viața ta e faptul că trăiești în prezent. În acest fel, pe patul de moarte, când îți treci în revistă întreaga existență pe repede înapoi, ai siguranța că singurul lucru prost e faptul că se termină.

Cinema-ul și, în general, cultura populară actuală a făcut din nostalgie un întreg business. Se pare că singurul lucru care merită rețrăit (și reconsiderat, recompus și regurgitat de mii de ori) e trecutul. Nimic nou, evident. Dar în acest post-post-modernism atât de vidat de orice idee și originalitate, n-am fost niciodată mai sufocați de nostalgie. Suntem spălați pe creier și făcuți să credem că sofisticarea și modernitatea noastră vine cu un preț faustian. Întreaga cultură e contaminată de paseism, de parcă prezentul nici n-ar mai exista. Și atunci de ce am încerca să creem ceva relevant, când totul a fost deja spus mult mai bine și cu mult mai mult stil?

“Înainte”, nostalgia însemna un dor de un secol trecut. În aceste vremuri extrem de accelerate, vânzătorii de trecut îți spun că e “acceptabil” să oftezi după ce s-a întâmplat mai ieri sau acum 10 ani. Să fii nostalgic n-a fost niciodată mai modern. E fashionable să oftezi, în era CGI și 3D, după “inocența pierdută a cinema-ului”, după puritatea și naivitatea fabricii de iluzii și de miracole. Am făcut-o și eu la TIFF, la unison cu alți mii, într-un domeniu încărcat de istorie, între ziduri de castel, sub o lună plină. Ecranul semăna a cearșaf, iar filmele mute și exuberant de primitive ale lui Méliès erauacompaniate de un pian. Am căscat ochii ca un copil mirat la

asemenea etalare de entuziasm și de lipsă de cinism. Cât de simplu (și eficient) era totul atunci.

Sunt nostalgică și după un TIFF mai mic. Un TIFF al începuturilor, cu toată nesiguranța, haosul, precaritatea și energia pionieratului. Însă TIFF-ul a crescut și a ajuns un adolescent hormonal și narcisist (colegul meu Mark spune că a ajuns ca un bărbat de 40 de ani hormonal și narcisist). E atât de “attention whore”, de grandios, de agitat, de tentacular, de obositor că nu pot să-l mai cuprind sau să-l recunosc. A ajuns o instituție, un mecanism aproape perfect uns și eu mă simt doar o rotiță dintr-o mașinărie (da, poate că de vină nu e decât ego-ul meu mototolit).

Tabu

Mi-e dor de timpurile în care toată lumea se știa pe numele mic și invitații străini încăpeau cu toții în beciul igros de la Ernesto – și, cu voluntari cu tot, se prindeau într-o haotică horă bahică. Sunt sigur că erau și lucruri rele, ba chiar îngrozitoare, dar acum chiar că nu pot să mi le mai amintesc.

PS – Pentru devoratorii de nostalgie, TIFF-ul are deliciul perfect: Tabu, în regia portughezului Miguel Gomez. La Berlin se vorbea chiar de la început că va fi “revelația” festivalului și n-a dezamăgit. S-a spus c-ar fi The Artist al acestui an, adică cea curiozitate cinefilă, alb-negru și (oarecum) mută, făcută ca un colaj de citate cinematografice, de o inventivitate continuă și epatantă.

Gomez și-a impregnat filmul cu toate referințele cinematografice strânse într-o viață de critic de film. Nu e o coincidență că i-a dat același titlu cu capodopera mută a lui Friedrich Wilhelm Murnau. Cineastul re-aranjează și re-interpretează cu un uluitor simț ludic evenimentele istorice: în timp ce prima parte a filmului său e turnată în alb-negru, e vorbită și portretizează o societate ce se bălățește în nostalgie, cea de-a doua parte le livrează personajelor cam tot ce tânjeau: melodramă, umor burlesc, juxtapuneri, pasiune, totul fără cuvinte, cu doar sunete de ambianță și, din când în când, piese pop-rock. Suprinzător și inclassabil.

Anca Grădinaru

ROMANIAN
CULTURAL
INSTITUTE

www.icr.ro

ICOR

BUCUREȘTI BERLIN BRUXELLES BUDAPESTA CHIȘINĂU ISTANBUL LISABONA LONDRA MADRID
NEW YORK SEGHEĐIN PARIS PRAGA ROMA STOCKHOLM TEL AVIV VARȘOVIA VENEȚIA VIENA

Ziua HBO la TIFF - 7 iunie

Mildred Pierce
Cinema Arta – 7 iunie, 10:00

HBO
HOME BOX OFFICE

18+ PENTRU CEI PESTE 18 ANI
www.desprealcool.ro

horror shorts

Cinema Arta, joi 7 iunie, ora 21:30 și 23:30

SHADOWS SHORTS
 the horror&fantasy competition
everyone dies

TRANSILVANIA INTERNATIONAL
 FILM FESTIVAL

facebook.com/ShadowsShorts

tiff.ro/shadowsshorts

parteneri: gav | Film reporter.ro | CineFAN.ro | zile.ropt | cinématique | METALHEAD

REȚEAUA
 CLUJENILOR
 care stau chiar și pe scări
 pentru un film bun

Află când să mergi la TIFF

Alege ofertele Vodafone
 și ai navigare gratuită
 în aplicația Cinemagia

scanează codul
 și ia-ți aplicația

power to you

